

Noordkwartier

christelijk primair onderwijs

Postbus 10
9930 AA Delfzijl
T (0596) 63 23 97
info@noordkwartier.nl
www.noordkwartier.nl

Bestuursverslag 2019

Voorwoord

Voor u ligt het Jaarverslag 2019 van Noordkwartier.

Op de volgende pagina's geeft de directeur-bestuurder een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen.

De raad van toezicht legt in zijn verslag publiekelijk verantwoording af over het door haar uitgevoerde toezicht.

In **hoofdstuk 1** komen de algemene instellingsgegevens, het organogram van Noordkwartier en de samenstelling van de diverse gremia aan bod.

Het leerlingenbeleid en kengetallen met leerlingaantallen van de scholen zijn in **hoofdstuk 2** beschreven.

Hoofdstuk 3 geeft naast personele kengetallen verschillende ontwikkelingen in het personeelsbeleid in 2019.

Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de kwaliteitsaspecten van het onderwijs en de ontwikkelingen en innovatie op onderwijskundig gebied.

Het onderdeel bedrijfsvoering kunt u vinden in **hoofdstuk 5**.

In **hoofdstuk 6** staan onder meer de huisvestingsprojecten in 2019 beschreven.

De continuïteitsparagraaf kunt u vinden onder **hoofdstuk 7**.

In **hoofdstuk 8** staan de mogelijke risico's beschreven waar Noordkwartier rekening mee houdt.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Verslag Directeur-Bestuurder	5
Bestuurlijke ontwikkelingen	5
Het Strategisch Plan	5
Ontwikkelingen op het gebied van onderwijskwaliteit	5
Ontwikkelingen op het gebied van personeel	6
AVG/Privacy	6
Samenwerkingsscholen en kindcentra	6
Demografische ontwikkelingen	7
Ontwikkelingen als gevolg van aardbevingen	7
Scholenplan	7
Raad van toezicht	9
Inleiding	9
Actuele ontwikkelingen	9
Werkzaamheden raad van toezicht	9
Informatievoorziening intern en extern	10
Vergaderingen	11
Besluiten	12
Auditcommissie Financiën	13
Commissie Onderwijskwaliteit	13
Remuneratiecommissie	13
Samenstelling Raad van Toezicht en rooster van aftreden	14
Honorering	15
Hoofdstuk 1: Algemene informatie	16
Juridische structuur	16
Kernactiviteit	16
Werkgebied	16
Missie	16
Organisatie	16
Organogram	17
Samenstelling Raad van Toezicht en Directeur-Bestuurder	17
Samenstelling stafbureau	17
Directieteam	18
Gemeenschappelijk medezeggenschapsraad	18
Scholen	18
Klachtenrecht	19
Hoofdstuk 2: Leerlingenaantallen	20
Leerlingenaantallen per school 1-10-2019	20
Leerlingenaantallen per gemeente 1-10-2019	21
Hoofdstuk 3: Personele kengetallen en personeelsbeleid	22
Overzicht	22
Aanstellingen	22
Verdeling over functiegroepen	23
Verdeling mannen/vrouwen	23
Leeftijdsopbouw	23
Ziekteverzuim	24
Scholing en training	25
Regionaal Transfercentrum (RTC)	25
Regionale Aanpak Lerarentekort (RAL)	26
Mobiliteitsbeleid	26
Persoonlijke ontwikkeling personeel	26
Meerjarenformatiebeleid	26
Beheersing uitkeringen na ontslag	26
Herbenoemingsverplichtingen	27
Strategisch Personeelsbeleid	27

Besteding werkdrukmiddelen	27
Verantwoording Prestatiebox	28
Hoofdstuk 4: Onderwijs en Kwaliteit	29
NoordKRACHT	29
Bestuursonderzoek onderwijsinspectie	29
Deelname aan provinciaal auditteam	31
Sociale veiligheid	31
Schoolmonitor	32
Eigen kwaliteitskader	32
Hoogbegaafde leerlingen	32
Innovatiebudget	33
ICT	33
Bewegingsonderwijs	33
Samenwerking met de gemeenten	34
Zorg en begeleiding en Passend onderwijs	34
Regionaal Expertise Team	34
Overzicht aanvragen 2018-2019	35
Trends in de ondersteuning	36
Arrangementen	36
Aanvragen per school	37
Intensieve arrangementen	37
Zware ondersteuning	38
Versterken basisondersteuning	39
Werken aan de kwaliteit van onze basisondersteuning	42
Verantwoording middelen passend onderwijs	42
Thuiszitters	42
Hoofdstuk 5: Financiën	43
Gevoerd financieel beleid	43
Doelmatigheid	43
Allocatie van de middelen	43
Onderwijsachterstandenmiddelen	43
Analyse financieel resultaat	44
Lasten 2019	46
Personele lasten 2019	46
Afschrijvingslasten	47
Huisvestingslasten	47
Overige lasten	48
Treasury- en financieringsbeleid	49
Financiële ontwikkelingen en overige financiële informatie	49
Algemene ontwikkeling	49
Vermogenspositie	49
Bestemmingsreserves	50
Covid-19	51
Hoofdstuk 6: Materiële zaken en Huisvesting	52
Algemeen	52
Gerealiseerd onderhoud	52
Scholenplan aardbevingsgebied	52
Hoofdstuk 7: Continuïteitsparagraaf	54
Algemeen	54
Horizontale verantwoording en dialoog met belanghebbenden	54
Financieel beleid	55
Leerlingen	58
Investeringen	58
Personeel	58
Materiele kosten	58
Resultaat	58
Hoofdstuk 8: Interne risicobeheersing en controlesysteem	60
Budgetbeheer en financiële buffers bij risicomanagement	60

Verslag Directeur-Bestuurder

Met het bestuursjaarverslag leggen wij graag verantwoording af. Aan de maatschappij en aan de ouders/ verzorgers die hun kinderen aan onze scholen toevertrouwen.

Met dat vertrouwen van ouders/ verzorgers als ruggensteun hebben onze medewerkers zich ook dit schooljaar met passie en deskundigheid ingezet *'Met oog voor ieder kind'*. Dank zowel aan onze medewerkers als aan de ouders/ verzorgers en we gaan met vertrouwen op weg naar de toekomst.

Bestuurlijke ontwikkelingen

Met het bestuur van Stichting Openbaar Onderwijs Marenland wordt veel samengewerkt. In 2017 zijn de besturen van Marenland en Noordkwartier verhuisd naar een nieuw gezamenlijk bestuurskantoor in Appingedam.

Met een aantal kinderopvangorganisaties en Marenland worden ook gesprekken gevoerd over het ontwikkelen van Kindcentra op verschillende locaties.

Het Strategisch Plan

In 2019 is samen met Marenland een Strategisch Plan ontwikkeld voor de komende 4 jaar. Diverse gremia hebben een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het Strategisch Plan 2019-2023. Wij zijn er trots op dat we met zoveel betrokken partijen samen een mooi plan voor de aankomende vier jaar hebben kunnen samenstellen.

De belangrijkste uitgangspunten in het nieuwe strategisch beleidsplan zijn:

- Onderwijs dat past
- Autonomie van de IKC's
- Diversiteit
- Vakmanschap
- Het bestuur stuurt, faciliteert en ondersteunt

Dit is waar we ons voor zullen inzetten, ons mee zullen profileren en op de werkvloer concreet mee aan de slag zullen gaan. In het jaarverslag van de verschillende scholen zal hier verder aandacht aan worden besteed. In het directieteam worden gemeenschappelijke actieplannen verder uitgewerkt door verschillende werkgroepen, waarin stafadviseurs, directeuren en leerkrachten samenwerken.

In mei 2019 hebben wij de doelstellingen van het schooljaar 2018-2019 geëvalueerd en zijn de doelstellingen voor schooljaar 2019-2020 vastgesteld.

Het jaarplan wordt in vier perioden van 6-8 weken opgeknipt in concrete tussendoelen en acties. Middels het verbeterbord (scrum-methodiek) wordt de voortgang met directie en staf (tweewekelijks) gevolgd en eventueel bijgesteld.

Ontwikkelingen op het gebied van onderwijskwaliteit

De kwaliteit van het onderwijs op de scholen wordt door de directeuren goed bewaakt. De scholen van Noordkwartier vallen, op één na, allen onder het basisarrangement van de Inspectie.

In 2019 heeft de inspectie een bestuursgericht onderzoek gedaan, daarbij zijn ook alle scholen bezocht.

Op 6 mei heeft het eindgesprek met de inspectie plaatsgevonden. De inspectie heeft haar eindoordeel als volgt geformuleerd:

'Het bestuur Noordkwartier heeft voldoende zicht op de kwaliteit van het onderwijs in de scholen en stuurt op kwaliteitsverbetering. Tevens is er sprake van deugdelijk financieel beheer.'

De inspectie heeft kunnen zien en ervaren hoe wij samen elke dag werken aan het verbeteren van onze kwaliteit met behulp van de instrumenten uit het programma NoordKRACHT. We hebben kunnen laten zien dat we op alle niveaus zeggen wat we doen, en doen wat we zeggen. Dat uit zich in betrokken mensen die met elkaar werken aan kwaliteit van onderwijs, elke dag weer.

In 2019 heeft de inspectie een gesprek met het bestuur gevoerd over het verbeterplan van de school met het aangepast arrangement; de inspecteur heeft haar vertrouwen uitgesproken en zal de school opnieuw bezoeken in 2020

Ontwikkelingen op het gebied van personeel

De afgelopen jaren heeft Noordkwartier beleid gevoerd dat was gericht op het terugdringen van risico's als gevolg van krimp van het aantal leerlingen. Daarmee heeft zij voorkomen dat er gedwongen ontslag is geweest. Het afgelopen jaar is de krapte op de arbeidsmarkt toegenomen. Noordkwartier heeft alle structurele vacatures kunnen vervullen en daarnaast ook personeel met een tijdelijk dienstverband in een invalpool geplaatst. Samen met andere besturen en de opleidingsinstituten is er een regionaal plan voor de aanpak van het lerarentekort opgesteld.

AVG/Privacy

Op 25 mei 2018 is de AVG in werking getreden. Noordkwartier heeft samen met Marenland een FG aangetrokken die beide partijen ondersteunt in het voldoen aan alle eisen die de AVG met zich meebrengt.

Daarnaast hebben Marenland en Noordkwartier alle benodigde overeenkomsten en beleidsstukken ingekocht bij YourSafetyNet. Hier is ook een e-learning ingekocht, die door alle werknemers van Noordkwartier is gedaan. Alle directeuren en ICT-coördinatoren hebben nog een extra scholing gevolgd. Alle medewerkers en vrijwilligers hebben een medewerkersovereenkomst en een gedragscode getekend.

Samenwerkingsscholen en kindcentra

In de notitie 'Afspraken in een samenwerkingsschool' staat beschreven welk beleid beide besturen hebben als het gaat over de detachering van personeel bij het andere schoolbestuur, de financiële afwikkeling van inventaris en gebouw (status onderhoud) en het toezicht op en de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de levensbeschouwelijke identiteit binnen de samenwerkingsschool.

In 2019 is deze notitie aangepast en wordt in januari 2020 bij de GMR ter instemming voorgelegd.

In 2019 hebben de beide bestuurders een schoolbezoek aan de samenwerkingsscholen gebracht.

Op het gebied van de identiteit en de wijze waarop het 'vak' levensbeschouwing wordt uitgevoerd en de feesten en rituelen worden gevierd, wordt door de gevormde identiteitscommissies toegezien op de naleving van de afspraken die hier op schoolniveau over zijn gemaakt. Daarnaast overleggen zij over de ontwikkelingen op dit gebied op de school en kijken zij op welke wijze verbeteringen en veranderingen mogelijk en wenselijk zijn. De wijze waarop dit ingevuld wordt verschilt op de scholen, dat is ook goed, omdat de scholen ook verschillend zijn. Er is wel behoefte om met elkaar te delen en van elkaar te leren, daarom is er in 2019 een scholingsbijeenkomst georganiseerd voor de identiteitscommissies van alle samenwerkingsscholen.

In 2019 is de intentie uitgesproken om De Borgstee in Spijk m.i.v. 1 augustus 2020 te laten fuseren met de openbare school Fiepko Coolman, de fusieschool zal komen te

vallen onder het bevoegd gezag van Noordkwartier. Ook is de intentie uitgesproken om de Windroos in Delfzijl m.i.v. 1 augustus 2021 te laten fuseren met de Zaaier. Beide scholen vallen onder het bevoegd gezag van Noordkwartier.

Demografische ontwikkelingen

De komende jaren zo is de verwachting, zullen bij Noordkwartier meer leerlingen uitstromen dan instromen.

Leerlingenaantallen	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
n								
Noordkwartier	1482	1422	1348	1338	1279	1305*	1270	1238

* Hierbij is rekening gehouden met de fusie per 01-08-2020 tussen de Borgstee en de Fiepko Coolman onder bevoegd gezag van Noordkwartier.

Het aantal leerlingen is in 2017 fors gedaald hetgeen vooral is veroorzaakt door de fusie van de Meerpaal met de Noorderbreedte onder het bevoegd gezag van Marenland. Daarnaast zit Noordkwartier in een krimpgebied en speelt ook de aardbevingsproblematiek een rol in de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Naast de bevolkings- en leerlingenkrimp spelen in het onderwijs op dit moment discussies over de minimale omvang van scholen om kwalitatief goed onderwijs te kunnen geven, de vorming van samenwerkingscholen, nieuwe school- en leerconcepten en de invoering van passend onderwijs.

Het beleid van Noordkwartier blijft onverminderd gericht op een school met een omvang van minimaal vier combinatiegroepen (80-100 leerlingen). Door scholen te fuseren heeft Noordkwartier vanaf 1 augustus 2016 geen scholen onder de 80 leerlingen.

Ontwikkelingen als gevolg van aardbevingen

De scholen in Noordoost-Groningen zitten in een groot transitietraject. In 2015 heeft onderzoek plaatsgevonden naar wat er moet gebeuren met de schoolgebouwen als gevolg van de gaswinning en het risico op aardbevingen. Nu duidelijk is geworden dat er bouwkundige maatregelen nodig zijn, ligt er een forse opgave om de schoolgebouwen aardbevingsbestendig te maken. Tegelijkertijd zullen door krimp en ontgroening diverse scholen in de komende jaren fuseren. Dit heeft gevolgen voor de huisvestingssituatie. Scholen zullen verdwijnen, nieuwe brede scholen of kindcentra zullen worden gebouwd, bestaande scholen zullen worden omgebouwd of uitgebreid tot brede school of kindcentrum. In korte tijd zullen de scholen hun onderwijsvisie om moeten zetten in plannen voor nieuwbouw. Voor de realisatie van de nieuwe gebouwen moeten scholen soms voor een periode van meer dan een jaar ondergebracht worden in een tijdelijk gebouw. Dit vraagt veel van directeuren en de schoolteams.

Scholenplan (NCG/NAM/Gemeente/Schoolbesturen)

In 2016 is een convenant afgesloten om te komen tot aardbevings- en toekomstbestendige schoolgebouwen.

Het scholenprogramma richt zich op het aardbevingsbestendig maken van 101 schoolgebouwen in 9 gemeenten in Groningen die te kampen hebben met de gevolgen van door gaswinning geïnduceerde aardbevingen. In combinatie met dit aardbevingsbestendig maken worden tevens maatregelen meegenomen die bijdragen aan de toekomstbestendigheid van de onderwijshuisvesting in de regio. Het scholenprogramma is inmiddels vergevorderd in termen van besluitvorming op gemeentelijk niveau.

Daarmee komt de programmafase ten einde en kan worden overgegaan tot uitvoering. In een aantal gemeenten is daarmee overigens al een begin gemaakt.

Los van een mogelijke enkele verschuiving ten gevolge van de definitieve besluitvorming kan het scholenprogramma nu als volgt in beeld worden gebracht.

Van de 101 bestaande schoolgebouwen worden:

- 60 schoolgebouwen aan de onderwijsfunctie onttrokken
- 41 schoolgebouwen bouwkundig versterkt
- 29 nieuwe schoolgebouwen gerealiseerd (brede scholen en integrale kindcentra)

Voor de scholen van Noordkwartier betekent dat:

- 2 scholen bouwkundig worden versterkt
- 8 scholen nieuwgebouwd worden (onderdeel van een kindcentrum)

In 2019 zijn 3 scholen verhuisd naar een nieuw gebouw.

Appingedam, april 2020

Dhr. H. Huberts

Directeur- bestuurder

Raad van toezicht

Inleiding

De statuten van Noordkwartier voorzien in een raad van toezichtstructuur, waarbij het bestuur van de stichting is opgedragen aan de directeur–bestuurder en de raad van toezicht integraal toezicht houdt op het bestuur van de stichting en op de onder hem vallende scholen alsmede op het functioneren van de directeur–bestuurder in het bijzonder. Daarnaast heeft de raad van toezicht een adviesrol en is werkgever van de directeur–bestuurder. De directeur–bestuurder is het bevoegd gezag en is belast met het bestuur en is eindverantwoordelijkheid van de organisatie. Goed bestuur verlangt van de raad van toezicht dat hij verantwoording aflegt in het bestuursverslag met als doel dat de lezer inzicht krijgt in de verantwoordelijkheden van de raad van toezicht in het algemeen en de wijze waarop hij die in het afgelopen jaar uitoefende in het bijzonder.

Actuele ontwikkelingen

Voor Noordkwartier staat een brede ontwikkeling van kinderen van 0-12 jaar hoog op de agenda en om deze ontwikkeling goed te kunnen bevorderen zet de organisatie sterk in op de ontwikkeling van kindcentra, samen met scholen voor openbaar onderwijs en kinderopvang, gemeenten en culturele- en sportinstellingen. De belangrijkste aandachtsgebieden in dit kader waren huisvesting-, bevolkingskrimp- en samenwerkingsvraagstukken. Alle scholen bevinden zich in het aardbevingsgebied en worden versterkt of komen in aanmerking voor nieuwbouw. Twee scholen worden versterkt, drie nieuwgebouwde kindcentra zijn er geopend en voor de overige scholen geldt dat er nieuwe kindcentra worden gebouwd.

Het strategisch meerjarig beleidsplan 2019-2023 is in nauwe samenwerking met Marenland tot stand gekomen, dit vanwege het feit dat beide schoolorganisaties niet alleen in dezelfde regio staan maar ook voor dezelfde uitdagingen staan die ze grotendeels samen verder aan gaan.

Een permanent aandachtspunt voor bestuur en directie is vooral het boeien en duurzaam binden van personeel evenals de continue professionalisering van het personeel. In dit kader is voor het onderwijzend personeel, staf en directie de methode LeerKRACHT doorontwikkeld tot NoordKRACHT.

De raad van toezicht is over alle bovengenoemde ontwikkelingen goed geïnformeerd, was aanwezig bij de opening van de drie kindcentra en ten aanzien van de promotie van NoordKRACHT heeft de voorzitter van de raad van toezicht ook een bijdrage geleverd.

Werkzaamheden raad van toezicht

De raad van toezicht beweegt zich steeds tussen de drie in de inleiding genoemde rollen: die van interne toezichthouder, die van sparringpartner en die van werkgever. Tenslotte kan, indien gewenst of noodzakelijk, de raad van toezicht ook zijn eigen netwerk inzetten ten behoeve van de organisatie.

Ten aanzien van het toezichthouden heeft de raad van toezicht zich dit jaar verder geprofessionaliseerd door middel van de doorontwikkeling van het Toezichtskader. Dit document geeft weer welke externe en interne kaders gelden bij het toezicht houden en welke besturings- en beheersingsprocedures daarbij een rol spelen. Aan dit kader is een aantal documenten toegevoegd zoals: checklist early warning system en checklist early acting activities, procedure zelfevaluatie raad van toezicht, protocol jaargesprekken directeur–bestuurder, profiel directeur–bestuurder en werving en selectieprocedure voor

directeur-bestuurder. Bij dit kader behoort ook een toezichtvisie: in deze visie beschrijft de raad van toezicht hoe hij concreet toezicht houdt op het bestuur, de besturing en het functioneren van de organisatie. De raad van toezicht heeft uiteengezet waarvoor hij wil staan, waarop hij zich richt en hoe hij toezicht houdt. Deze visie is het afgelopen jaar niet veranderd.

In de rol van sparringpartner stelt de raad van toezicht zich net als de afgelopen jaren kritisch en constructief opbouwend op. Uitvoering geven aan strategische plannen is nooit een doel op zich maar het inhoudelijke verhaal over de kansen om meerwaarde toe te voegen staat centraal. Daarbij komt ook dat de raad van toezicht een sterke verantwoordelijkheid voelt ten aanzien van de individuele leerling en diens ouders/verzorgers zodat ontdekken van talenten en een optimale ontwikkeling mogelijk wordt.

In de rol van werkgever heeft de raad van toezicht het jaarlijks functioneringsgesprek met de directeur-bestuurder gevoerd. Dit is gedaan aan de hand van een nieuw ontwikkeld feedbacksysteem waarin, naast de bevindingen van de directeur-bestuurder en die van de leden van de raad van toezicht, ook de bevindingen van de directeuren, de GMR en de staf over het functioneren van de directeur-bestuurder zijn meegenomen. Dit jaar werd de raad van toezicht geconfronteerd met het aanstaande vertrek van de directeur-bestuurder en hiervoor moest zowel een functieprofiel als ook een werving- en selectieprocedure voor een nieuwe directeur-bestuurder worden ontwikkeld. Dit proces is voortvarend opgepakt en op 19 december vond het arbeidsvoorwaardengesprek met de nieuw te benoemen directeur-bestuurder plaats. De huidige directeur-bestuurder mevrouw W. Drenth vertrekt per 1 februari 2020 en op 1 maart van ditzelfde jaar treedt de heer H. Huberts aan als de nieuwe directeur-bestuurder bij Noordkwartier. In de maand februari neemt mevrouw R. Joustra-Deen de taak van waarnemend directeur-bestuurder op zich.

Informatievoorziening intern en extern

Naast de statutair voorgeschreven informatie (begroting en jaarrekening) laat de raad van toezicht zich informeren over de strategie van de organisatie, de financiële en algemene gang van zaken binnen Noordkwartier en eventuele risico's. Dit gebeurt onder meer via de commissies van raad van toezicht, in hun vergaderingen met de directeur-bestuurder en via voortgangsrapportages.

De raad van toezicht wordt vanuit de VTOI geïnformeerd over (landelijke) onderwijsontwikkelingen. Een aantal leden heeft deelgenomen aan diverse conferenties georganiseerd door o.a. Verus en scholingsprogramma's die werden verzorgd door zowel het Onderwijsbureau Meppel, Flynth accountants en adviseurs als de VTOI NVTK academie.

Daarnaast is de raad ook zelf in gesprek gegaan met interne en externe belanghebbenden zoals: de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, de directeuren van de scholen, de staf, het Onderwijsbureau Meppel en andere samenwerkingspartners. Ook dit jaar heeft de raad van toezicht weer diverse schoollocaties bezocht en in het kader van het vier jaarlijks schoolbezoek heeft een deel van de raad van toezicht gesproken met de onderwijsinspecteur. De voltallige raad was aanwezig bij de themabijeenkomst 'Doorontwikkeling levensbeschouwelijk onderwijs', verzorgd door de heer E. Renkema. Deze bijeenkomst was georganiseerd door Noordkwartier zelf en bedoeld voor toezicht, bestuur en directie. Tenslotte heeft de raad van toezicht deelgenomen aan de masterclass 'Waardengericht toezicht' verzorgd door de heer R. Goodijk. Aan deze bijeenkomst namen ook bestuurders en raden van toezicht deel van collega organisaties voor primair onderwijs uit de regio.

De bijeenkomsten van raad van toezicht en de Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) verlopen in een goede constructieve sfeer. Dit jaar hebben we in een spelvorm de kernwaarden: veelkleurig, verantwoordelijk en verbonden uitgewerkt.

Een belangrijk aandachtspunt voor de raad van toezicht is zijn betrokkenheid bij de verschillende scholen van de organisatie. Ook in 2019 zijn weer diverse schoollocaties bezocht. Door in de scholen te zijn, gesprekken te voeren met de directeuren, de leerkrachten en de leerlingen en aanwezig te zijn bij strategiebijeenkomsten krijgt de raad van toezicht een goed beeld van de uitdagingen, de ervaringen en ontwikkelingen van de diverse scholen. Deze bezoeken zijn voor de raad zeer waardevol en zijn naast een bron van informatie ook een inspiratiebron om op het beleid en onderwijsontwikkelingen toe te kunnen zien. Inmiddels bezoekt de raad van toezicht alle scholen van Noordkwartier voor de tweede keer.

De raad van toezicht heeft veel waardering voor de gastvrijheid en open wijze waarop de raad geïnformeerd wordt, alsmede voor de voortreffelijke wijze waarop alle betrokkenen in gezamenlijkheid werken aan de verdere ontwikkeling van het onderwijs binnen Noordkwartier.

Tenslotte spreekt de raad zijn waardering uit voor de inspirerende wijze waarop de directeur-bestuurder aan de organisatie en aan de onder haar bevoegd gezag vallende scholen leiding heeft gegeven.

De raad van toezicht is mede op basis van de accountantscontrole van mening dat alle middelen op een rechtmatige en doelmatige wijze worden aangewend.

Vergaderingen

De raad van toezicht heeft in 2019 vijf keer vergaderd in aanwezigheid van de directeur-bestuurder. De raad van toezicht heeft goedkeuring verleend aan het bestuur jaarplan, de jaarcijfers, het financiële beleid en de uitkomsten van de accountantscontrole over het jaar 2018. Om te voorkomen dat een accountant te nauw betrokken raakt bij een organisatie is er een wettelijke verplichting tot roulatie van een accountant binnen een tijdsbestek van 10 jaar ingesteld. De minister van financiën ziet graag dat er halverwege deze periode een andere partner binnen het accountantskantoor verantwoordelijk wordt voor de boekencontrole. In dit kader heeft de raad van toezicht een nieuwe partner van het accountantskantoor als externe accountant aangesteld. De bespreking van de jaarcijfers en uitkomsten van de accountantscontrole vond plaats in aanwezigheid van zowel de externe accountant als de adviseur planning & control van het onderwijsbureau Meppel. Daarnaast heeft er een gesprek plaatsgevonden met de beleggingsmaatschappij aangaande de beleggingsportefeuille; dit gesprek vond plaats in aanwezigheid van de directeur-bestuurder.

In een van de vergaderingen heeft de raad van toezicht Conform de code Goed Onderwijsbestuur Primair Onderwijs zijn eigen functioneren geëvalueerd. Voorafgaand aan de vergadering hebben alle leden en de directeur-bestuurder input geleverd over het functioneren van de raad als geheel en van de individuele leden afzonderlijk. Hiervan is verslag gemaakt en de conclusies zijn gedeeld met de directeur-bestuurder. Minimaal eens in de drie jaar vindt de zelfevaluatie plaats onder begeleiding van een externe moderator. De bedoeling is dat dit in 2020 gaat plaats vinden.

Tenslotte heeft de raad van toezicht zich gebogen over de hoogte van zijn eigen vergoeding. Om tot een passende beloning te komen heeft de raad van toezicht, naast een zorgvuldige procedure waarin zowel de directeur-bestuurder als ook de medezeggenschap zijn meegenomen, zich laten adviseren door een extern bureau. Dit bureau heeft een beloningsadvies uitgebracht gebaseerd op professionaliteit,

verantwoordelijkheid, bevoegdheid alsmede op inzet en tijd van de raad van toezicht en wettelijke kaders zoals vastgelegd in de Wet Normering Topinkomens en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelingen voor de onderwijssector. De nieuwe beloning zal over een tijdbestek van twee jaar worden ingevoerd waarna een jaarlijkse indexatie plaats vindt.

Belangrijke onderwerpen waarover de raad van toezicht in 2019 is geïnformeerd, zijn:

- Strategie en meerjarenbeleid;
- Ontwikkelingen Kindcentra;
- Financiële rapportages;
- Meerjarenbegroting 2019 en 2020;
- Management rapportage;
- Klachtenoverzicht;
- Rapportage beleggingen;
- Toezicht op onderwijskwaliteit;
- Doorontwikkeling van de methode LeerKRACHT tot NoordKRACHT;
- Eindresultaten eind groep 8 Noordkwartier;
- Onderwijskwaliteit binnen Noordkwartier;
- Onderwijsontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor Noordkwartier;
- Ontwikkeling Kindcentra;
- Voortgang fusie Spijk;
- Bouwprojecten in het kader van aardbevingsbestendig maken van schoolgebouwen door versterken of nieuwbouw;
- Samenwerking met partners zoals Marenland en kids2;
- De kracht van samen: visiedocument in het kader van Kindcentra;
- Samenwerking met derden;
- Ontwikkelingen binnen het externe toezicht en de gevolgen daarvan voor de gehele organisatie van Noordkwartier en de raad van toezicht in het bijzonder;
- Inspectiebezoek 2019 (bestuur inspectie);
- Bestuurlijke voortgangsgesprekken met directie van de school met een aangepast inspectiearrangement;
- Strategisch (meerjarig)beleidsplan 2019-2023;
- Tevredenheidsonderzoek;
- Stakeholdersbeleid;
- De school als community;
- Protocol leerlingen naar huis;
- Hoe om te gaan met het tekort aan leerkrachten?;
- Strategisch partnerschap;
- Risicomanagement in het primair onderwijs;
- Rouwprotocol;
- Stichting exploitatie en beheer;
- Communicatieplan TVO.

Besluiten

De raad van toezicht heeft in 2019 de volgende besluiten genomen:

- Vaststelling vergaderrooster raad van toezicht 2020;
- Managementstatuut;
- Honorering RvT;
- Strategisch (meerjarig)beleidsplan;
- Vaststellen van de volgende documenten en toegevoegd aan de Toolkit:
 - Profiel directeur- bestuurder
 - Werving- en selectieprocedure directeur-bestuurder
 - Procedure zelfevaluatie raad van toezicht

- Checklist Early warnings signals
- Checklist Early acting activities
- Aanstelling nieuwe externe accountant;
- Opdracht verstrekt aan de externe accountant;
- Benoeming van de heer H. Huberts tot nieuwe directeur-bestuurder.

De raad van toezicht heeft in 2019 aan de volgende voorgenomen besluiten van de directeur – bestuurder goedkeuring verleend:

- Begroting 2020 en meerjarenbegroting tot 2023 van Noordkwartier;
- Bestuursjaarverslag 2018 met daarin opgenomen de jaarrekening, het financieel verslag en de managementletter van de accountant.

Auditcommissie Financiën

De raad van toezicht kent een auditcommissie Financiën. Deze commissie heeft de volgende taken:

- Het adviseren van de raad van toezicht over het toezicht op het financiële beleid van de directeur-bestuurder, de interne risicobeheersing- en controlesystemen, de financiële verslaggeving en de naleving van de regelgeving;
- Het in samenspraak met de directeur-bestuurder voorbereiden van de vergaderingen van de raad van toezicht over begroting en jaarrekening;
- Het voeren van het vooroverleg met de accountant over de jaarrekening;
- Het adviseren van de raad van bestuur over het financiële beleid en de interne risicobeheersing- en controlesystemen.

De commissie is in het verslagjaar vier keer bijeen geweest in aanwezigheid van de directeur-bestuurder en de adviseur planning & control van het Onderwijsbureau Meppel.

Commissie Onderwijskwaliteit

Naast de auditcommissie financiën kent de raad van toezicht ook een commissie Onderwijskwaliteit. Deze commissie heeft de volgende taken:

- Het adviseren van de raad van toezicht over het toezicht op het onderwijskwaliteit-, innovatie- en personeelsbeleid van de directeur-bestuurder, de interne risicobeheersing- en controlesystemen, de verslaggeving en de naleving van de regelgeving;
- Het in samenspraak met de directeur-bestuurder voorbereiden van de vergadering van de raad van toezicht, die specifiek gewijd is aan onderwijskwaliteit;
- Het voeren van overleg met de adviseur onderwijs & onderwijskwaliteit.

De commissie is in het verslagjaar vier keer bijeen geweest in aanwezigheid van de directeur-bestuurder en de beleidsadviseur onderwijs en kwaliteit.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie kent de volgende taken:

- Het ten minste eenmaal per jaar beoordelen van de directeur-bestuurder;
- Het namens de raad van toezicht jaarlijks voeren van voortgangsgesprekken met de directeur-bestuurder;
- Het in geval van vacatures in het bestuur doen van voorstellen aan de raad van toezicht tenminste ten aanzien van selectiecriteria en benoemingsprocedures;
- Het doen van voorstellen aan de raad van toezicht over het te voeren bezoldigingsbeleid voor het bestuur en de bezoldiging van de directeur-bestuurder;
- Het doen van voorstellen aan de raad van toezicht over het te voeren bezoldigingsbeleid voor leden van de raad van toezicht.

De remuneratiecommissie is in het verslagjaar twee keer bij elkaar geweest.

Samenstelling raad van toezicht en rooster van aftreden

De leden van de raad van toezicht worden door de raad zelf benoemd aan de hand van een tevoren vastgestelde profielschets. De leden zijn onafhankelijk en hebben geen verbintenis met maatschappelijke organisaties of partijen, waarmee Noordkwartier in het zakelijk verkeer te maken heeft. Deze onafhankelijkheid komt tijdens het wervingstraject van nieuwe leden raad van toezicht expliciet aan de orde. In dit kader kan ook de Code Goed bestuur Primair Onderwijs worden genoemd, die op 1 augustus 2017 in werking is getreden. Onderdeel hiervan is onder andere dat hoofd- en nevenfuncties van alle leden worden gemeld bij de voorzitter van de raad van toezicht en worden opgenomen in het jaarverslag. Uit dit overzicht blijkt dat geen enkel lid tevens toezichthouder is in dezelfde of aanpalende onderwijssector in hetzelfde verzorgingsgebied.

In de statuten is bepaald dat leden van de raad van toezicht aftreden volgens een rooster van aftreden. Een lid wordt benoemd voor een periode van vier jaar, waarbij een aftredend lid maximaal één keer herbenoembaar is.

Het overzicht van de raad van toezicht in 2019, de verdeling van aandachtsgebieden en de hoofd- en nevenfuncties van de leden.

Het overzicht van de raad van toezicht in 2019, de verdeling van aandachtsgebieden en de hoofd- en nevenfuncties van de leden.

Mevrouw drs. J. Anninga MBA Voorzitter raad van toezicht, voorzitter remuneratiecommissie, lid auditcommissie.		
Algemeen bestuurlijke kennis en kennis van onderwijs	Zelfstandig ondernemer Adviseur in bestuur en toezicht	Voorzitter (a.i.) raad van toezicht Treant zorggroep; Vicevoorzitter raad van toezicht Tinten Welzijnsgroep; Lid raad van toezicht SSZOG; Lid expertgroep Werkgeverschap, Vereniging van Onderwijs Instellingen; Voorzitter Noordgang IV VNO-NCW.
De heer drs. P.B. Boon Lid raad van toezicht, voorzitter commissie onderwijskwaliteit.		
Algemeen bestuurlijke kennis en kennis van het onderwijs	Voormalig lid van de centrale directie van de Christelijke Scholengemeenschap Groningen	Lid raad van Toezicht van CS Vincent van Gogh in Assen Voorzitter reflectieteam van de coöperatie Woldwijk; Voorzitter bezwarencommissie Winkler Prins scholengemeenschap Veendam.
De heer drs. K. de Groot RC Lid raad van toezicht, voorzitter auditcommissie.		
Kennis financiën en control.	Concerncontroller Dienst Uitvoering onderwijs	Lid raad van toezicht Roelof van Echten College;

		Lid toelatingscommissie Executive Master of Finance and Control (RuG).
Mevrouw mr. J Hendriksen Vicevoorzitter raad van toezicht, lid remuneratiecommissie en lid commissie onderwijskwaliteit.		
Bedrijfsjuridische kennis.	Senior bedrijfsjurist UMCG	Voorzitter raad van toezicht GoedGeregeld
De heer G.J. Lomulder Lid raad van toezicht, lid commissie onderwijskwaliteit.		
Kennis HRM	Hr manager Cura XL BV Assen	Lid faculteit Register Specialistisch Casemanagement

Honorering

De honorering van de raad van toezicht vindt plaats volgens de richtlijnen van de Wet Normering Topinkomens en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelingen voor de onderwijssector, VTOI/NVTK en PO-Raad.

Voor de voorzitter geldt in 2019 een honorarium van € 7013,- en voor leden is een honorarium van € 4675,- van toepassing. Deze bedragen zijn exclusief BTW en reiskostenvergoeding.

Hoofdstuk 1: Algemene informatie

Juridische structuur

Noordkwartier is een stichting. In dit geval de Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs in de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum. Het bestuursnummer is 41558.

Kernactiviteit

Onze kerntaak en wettelijke opdracht luidt: de kwalificatie, socialisatie en identificatie van leerlingen.

Werkgebied

Het werkgebied van de Stichting omvat de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum.

Missie

De missie van Noordkwartier kenmerkt zich door "drie V's":
Veelkleurig, Verantwoordelijk en Verbonden.

Veelkleurig

Onze scholen geven invulling aan hun christelijke identiteit naast een eigen 'kleur' aan hun onderwijs. We stimuleren diversiteit in onderwijs en talentontwikkeling. Profilering van de scholen, binnen de bestuurlijke kaders, heeft een hoge prioriteit.

Verantwoordelijk

Als christelijke scholen, leggen we, vanuit onze overtuiging, verantwoording af voor de keuzes die we maken. Kinderen hebben recht op kwalitatief hoogstaand onderwijs, gegeven door professionals, gericht op de toekomst met aandacht voor zorg en welzijn. Zowel ouders/ verzorgers als overheden verschaffen we inzicht in de opbrengsten door kwaliteitsmeting.

Verbonden

Onze scholen staan midden in de maatschappij en hebben daarin een functie. We streven ernaar onderwijsvoorzieningen te realiseren op dorps- of wijkniveau, in dialoog met alle betrokkenen, zoals kinderen/ouders/ verzorgers, andere (onderwijs)instellingen en (lokale) overheden. Scholen werken samen waar dit voordelen oplevert.

Organisatie

Noordkwartier heeft zich verbonden aan de code Goed Bestuur.

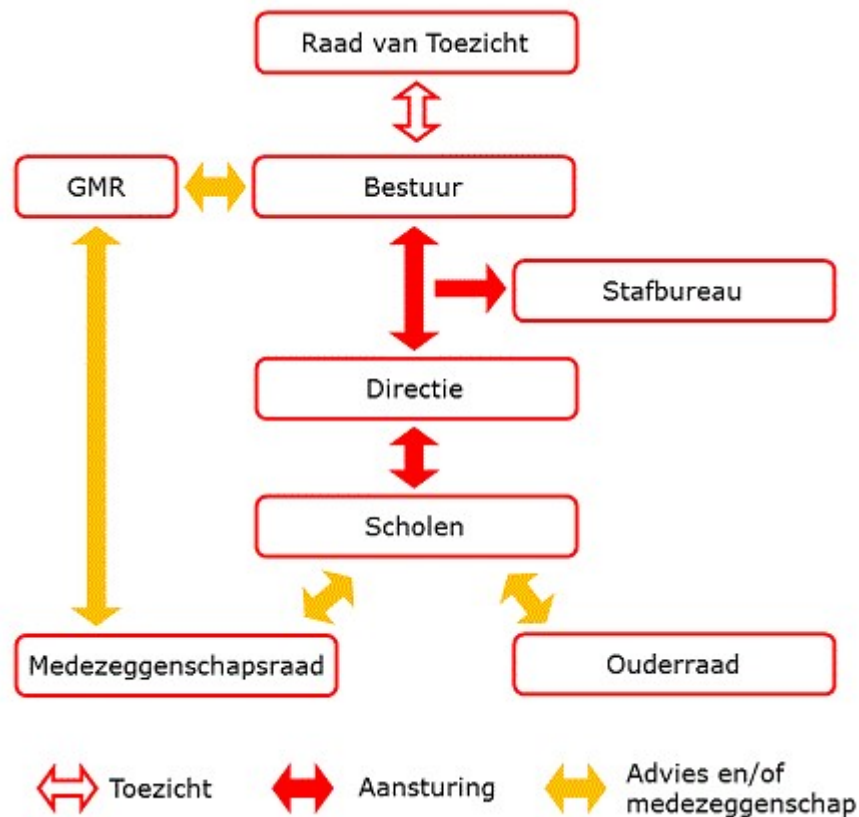
De code Goed Bestuur vormt een set van principiële uitspraken over goed, adequaat en transparant besturen. De principes zeggen iets over de waarden die aan het gedrag en de cultuur ten grondslag liggen en de kenmerken van de houding van waaruit betrokkenen handelen, zoals wederzijds respect, transparantie, dialoog, gezamenlijkheid en verantwoording.

De code Goed Bestuur is geen doel op zich maar een middel. De beoogde meerwaarde van de code is:

- Het stimuleren van de kwaliteit van het functioneren van de scholen en het bestuur;
- Het behouden en versterken van het vertrouwen van de belanghebbenden en
- Het beschermen en versterken van de reputatie van de scholen en het bestuur.

Organogram van Noordkwartier

Samenstelling Raad van Toezicht en Directeur Bestuurder

De Raad van Toezicht bestaat uit de leden:

<i>Naam</i>	<i>Plaats</i>	<i>Functie</i>	<i>Jaar van aftreden</i>
Mevr. J. Anninga	Loppersum	Voorzitter	2021
Dhr. P.B. Boon	Ten Boer	Lid	2021
Dhr. K. de Groot	Gieten	Lid	2021
Mevr. J.W. Hendriksen	Groningen	Lid	2021
Dhr. G. Lomulder	Meppel	Lid	2022

De leden van de RvT functioneren binnen hun eerste termijn van benoeming.

Het Bestuur bestaat uit:

<i>Naam</i>	<i>Plaats</i>	<i>Functie</i>
Mevr. W. Drenth	Roden	Directeur-bestuurder

Samenstelling stafbureau

Noordkwartier heeft gekozen voor een beperkte omvang van het stafbureau.

Op het stafbureau zijn de volgende medewerkers werkzaam:

Mevr. M. Robbe: bestuurssecretaresse

Mevr. R. Noordhoff: managementassistente

Dhr. H. Visser: personeelsadviseur

Mevr. M. Pieters: beleidsadviseur onderwijs en kwaliteit

Mevr. M. Dijkstra: leidinggevende flexpool en interne coach

Directieteam

De directeuren komen tweewekelijks samen. In verschillende werkgroepen worden o.l.v. de directeuren actieplannen opgesteld en uitgevoerd. Staf- adviseurs kunnen als adviserend lid onderdeel zijn van de werkgroep. Bij elke bijeenkomst wordt de voortgang met elkaar besproken, middels de scrum-methodiek. Indien nodig worden onderwerpen uitgebreider met elkaar besproken in een (directie)teamsessie. De informatiedeling vindt plaats via SharePoint en is geheel papierloos.

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

De GMR overlegt iedere maand met de directeur-bestuurder van Noordkwartier. De GMR voorziet haar gevraagd en ongevraagd van advies en/of instemming, zoals dat wettelijk is vastgelegd. Het doel is steeds om enerzijds een effectieve bijdrage te leveren aan de werk- en leeromgeving van Noordkwartier en anderzijds de ontwikkelingen van Noordkwartier met elkaar kritisch te volgen.

Voor het Jaarverslag van de GMR wordt verwezen naar de bijlage. De GMR heeft haar eigen notulist/secretaresse, deze heeft een dienstverband bij Noordkwartier, maar is geen lid van de GMR.

De GMR bestaat uit de leden (peildatum 31-12-2019)

Naam	Functie	Jaar van aftreden
Mevr. T. van Bruggen	Voorzitter, Lid Oudergeleding	2022
Dhr. A. Varkevisser	Lid Personele geleding	2020
Mevr. M. Groothengel	Lid Personele geleding	2021
Mevr. A. Timmers	Secretaris, Lid personele geleding	2023
Dhr. A. Doornbos	Lid Ouder geleding	2023
Dhr. H. Zijlstra	Lid Ouder geleding	2022

Hiernaast heeft elke afzonderlijke basisschool een Medezeggenschapsraad, bestaande uit vertegenwoordigers van het personeel en ouders. (50/50)

Scholen

De volgende scholen behoren tot de Stichting, peildatum 1 augustus 2019

Naam	Plaats	Directeur
De Borgstee	Spijk	Mw. M. van Dijk
De Citer	Appingedam	Dhr. A. Broekhuizen
De Klaver	Stedum	Dhr. M. Pik
Farmsumerborg	Farmsum	Mw. R. Ottens
Roemte	Loppersum	Dhr. J. Lubberman a.i.
De Triangel	Appingedam	Mw. R. Joustra-Deen
De Vore	Delfzijl	Dhr. H. Ebbers
Wicher Zitsema	Middelstum	Dhr. J. Lubberman a.i.
De Windroos	Delfzijl	Dhr. K. van Gerven/ Mw. A. Oosterwijk a.i.
De Zaaier	Delfzijl	Dhr. K. van Gerven/ Mw. A. Oosterwijk a.i.

Klachtenrecht

In alle schoolgidsen wordt verwezen naar de Klachtenregeling. Noordkwartier staat voor een open en eerlijke communicatie met ouders/ verzorgers en andere betrokkenen.

Op elke school is een interne contactpersoon aanwezig. De contactpersoon is een persoon die binnen de school aanwezig is om mensen met vragen over hoe om te gaan met klachten of bezwaren de juiste weg te wijzen.

Mw. N. Wiersema uit 't Zandt is onze vertrouwenspersoon. In 2019 is door Mw.

Wiersema geen klacht ontvangen van ouders/ verzorgers. In 2019 is geen formele klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie.

Ouders/ verzorgers, leerlingen en medewerkers in het bijzonder onderwijs kunnen op één website terecht voor alle informatie over geschillen: www.gcbo.nl, de website van de Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs.

Voor het Klachtenrecht zijn wij aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie.

Hoofdstuk 2: Leerlingenaantallen

Het leerlingenaantal van Noorderkwartier is op de teldatum 1 oktober 2019 met 60 leerlingen afgenomen ten opzichte van 2018.

We houden de komende jaren in zowel de korte- als de lange termijnprognose rekening met een verdere daling van het leerlingenaantal. De prognoses voor de inwoneraantallen in onze regio zijn ronduit negatief, voor de gemeente Loppersum wordt een afname verwacht van jaarlijks gemiddeld 1 % en voor de gemeente Delfzijl zelfs met gemiddeld 2% tot het jaar 2025.

Leerlingenaantallen per school 1-10-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
De Windroos	124	138	147	150	151	173
De Zaaier	129	128	128	107	103	86
De Vore	123	107	121	99	103	87
Farmsumerborg	115	117	116	114	107	110
De Borgstee	123	163	170	159	156	155
De Citer	160	159	155	164	173	174
De Triangel	178	196	203	204	205	184
Roemte	177	179	164	167	161	146
Wicher Zitsema	108	104	96	93	89	83
De Klaver				90	98	81
CBS Bierum (gefuseerd vanaf 1-10-2014)	47					
De Meerpaal (gefuseerd per 1-8-2017)	80	81	87			
De Blinke (gefuseerd per 1-8-2016)	65	63				
Crangeborg (gefuseerd per 1-8-2016)	46	47	35			
TOTAAL	1475	1482	1422	1348	1338	1279

Voor de bekostiging van de leerlingen van de fusieschool tellen de leerlingen bij het bevoegd gezag mee vanaf de teldatum 1 oktober na de fusie.

Noorderkwartier kent veel kleine scholen. Vijf van de tien scholen hebben minder dan 145 leerlingen (drempel kleine scholen toeslag).

Leerlingenaantallen per gemeente 1-10-2019

	Gemiddelde schoolgrootte	Aantal scholen	Totaal leerlingen
Totaal gemeente Appingedam	179	2	358
Totaal gemeente Delfzijl	122	5	611
Totaal gemeente Loppersum	103	3	310
Totaal Noordkwartier	128	10	1279

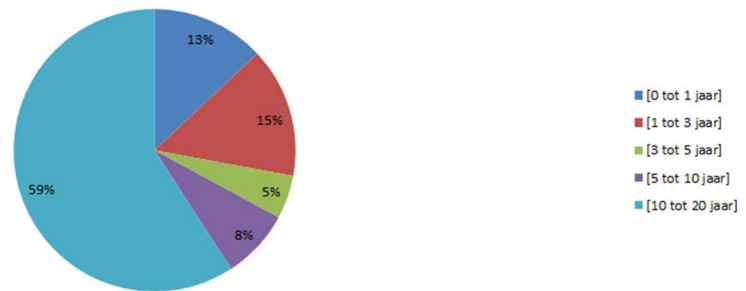
Hoofdstuk 3: Personele kengetallen en personeelsbeleid

Overzicht

Bij Noordkwartier waren in het verslagjaar gemiddeld 160 personeelsleden in vaste dienst. De totale formatieomvang was gemiddeld 118,76 fte.

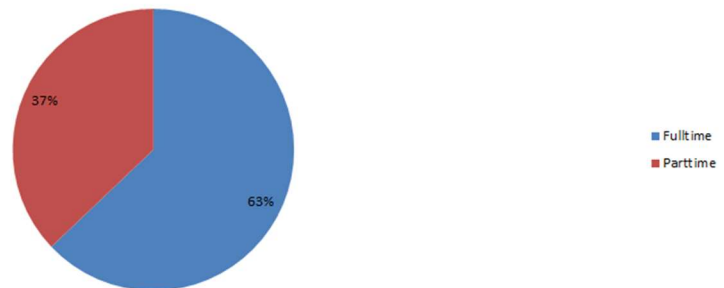
Aanstellingen

Duur dienstverband in FTE

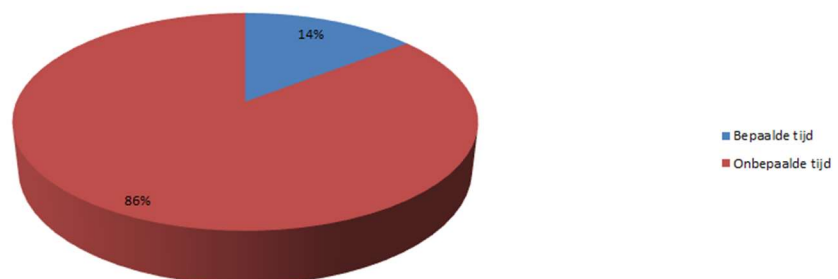
63 % van het personeel is 5 jaar of langer in dienst.

Werktijdfactor in FTE

37 % van het personeel werkt minder dan 1 fte.

Soort dienstverband

86 % van de formatie bestaat uit aanstellingen voor onbepaalde tijd.

De landelijke verdeling van aanstellingen over het jaar 2018 was als volgt:

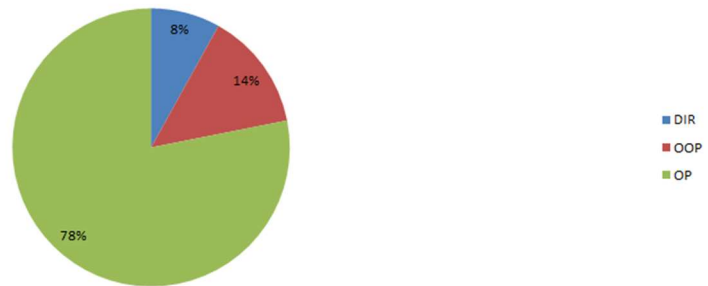
- Vast: 87%
- Tijdelijk: 13%

Verdeling over functiegroepen

14% van het personeel is OOP (benchmark 14 %).

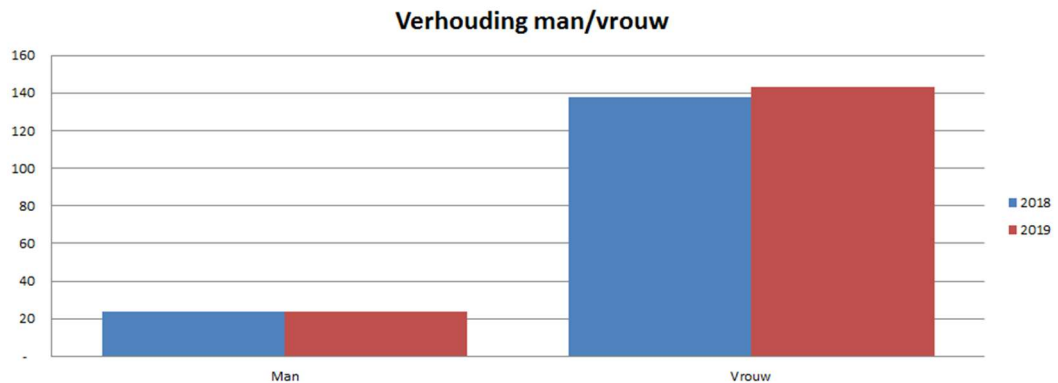
8% van het personeel is aangesteld in een managementfunctie (benchmark 10%)

FTE naar functiecategorie

Verdeling mannen/vrouwen

Per 31 december 2019 was de verdeling naar geslacht als volgt:

Op directieniveau was de situatie in december 2019 als volgt:

- Aantal scholen met een vrouwelijke directeur: 3
- Aantal scholen met een mannelijke directeur: 5
- 1 school heeft een vrouwelijke adjunct-directeur

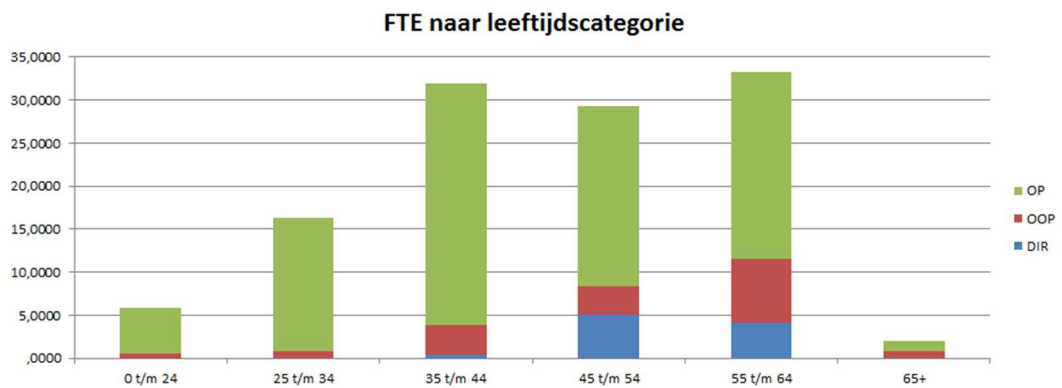
In 2018 was de landelijke verdeling naar geslacht in het PO op directieniveau als volgt:

- 47,4%/52,6% (man/ vrouw)

Leeftijdsopbouw

Wanneer we ons personeelsbestand onderverdelen in leeftijdscategorieën, zien we de onderstaande grafiek. Het grootste deel van het personeel valt in de categorie 55- 65 jaar (28,1%).

De gemiddelde leeftijd van het personeel is 43,1 jaar. Door de inrichting van een flexpool sinds 2016 en daarmee de benoeming van jonge leerkrachten en de snellere doorstroming van deze categorie naar reguliere functies, zien we de jongste leeftijdscategorie 25 t/m 34 jaar de afgelopen jaren in percentage toenemen.

De landelijke leeftijdsopbouw in het PO over 2018 was als volgt:

- t/m 25 jaar 6%
- 25-35 jaar 26%
- 35-45 jaar 23%
- 45-55 jaar 20%
- 55-65 jaar 25%

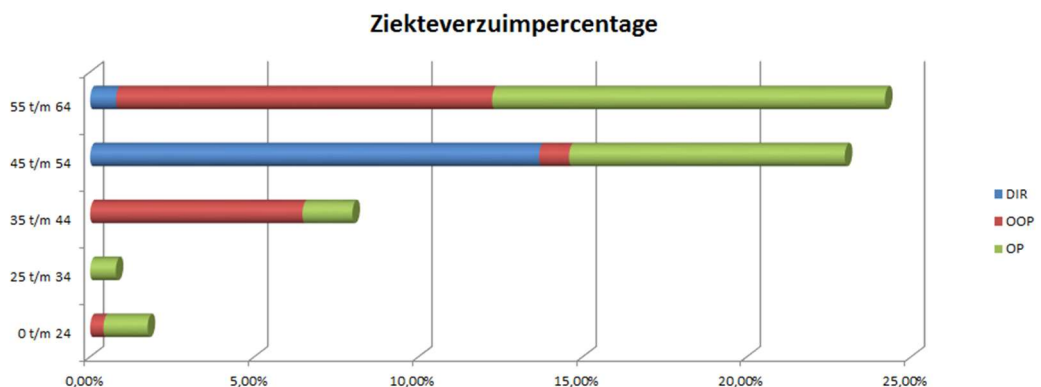
De gemiddelde leeftijd in PO was over het jaar 2018: 43 jaar.

Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage van Noordkwartier over 2019 was gemiddeld 5,6%.

Het landelijk percentage voor 2019 is op dit moment nog niet bekend, voor 2018 was dit 5,9%.

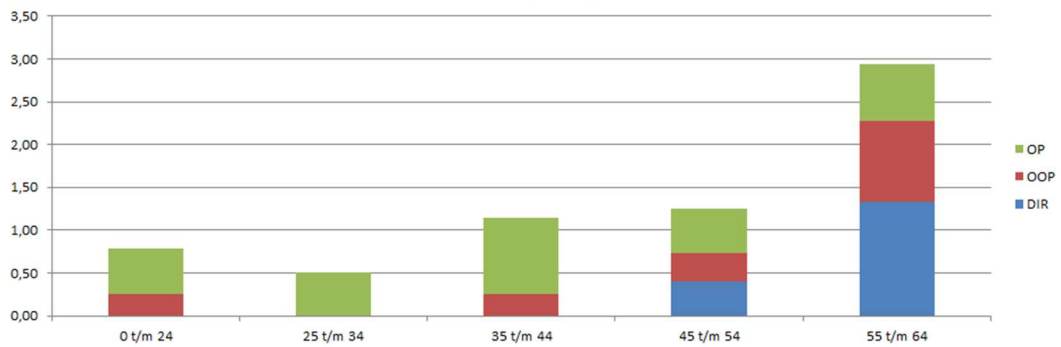
Wanneer er specifiek wordt gekeken naar de leeftijdscategorieën, dan valt op dat een relatief groot deel van het verzuimpercentage wordt veroorzaakt door het verzuim van personeelsleden in leeftijdscategorieën 45 t/m 54 en vooral 55 t/m 64 jaar.

De ziekmeldingsfrequentie is het gemiddeld aantal nieuwe ziektegevallen per werknemer in een bepaalde periode, omgerekend naar jaarbasis. In 2019 is deze voor OP, OOP en DIR samen 0,72 (over 2018 was deze landelijk 1,1 voor het basisonderwijs).

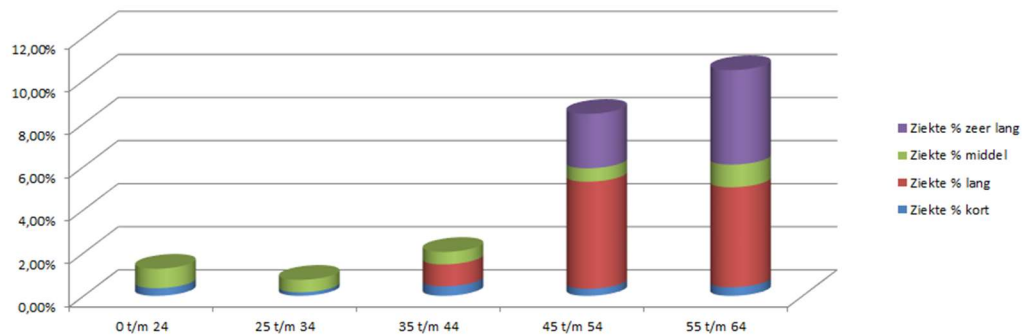

Ziekmeldingsfrequentie

We zien dat in 2019 het verzuimpercentage t.o.v. 2018 iets is gedaald en ook de duur van het verzuim iets korter is geworden. De ziektemeldingsfrequentie is gelijk gebleven t.o.v. vorige jaren. Opmerkelijk is dat voor het eerst sinds jaren het verzuimpercentage en de verzuimdur het hoogst is bij leeftijdscategorie 55 t/m 64 jaar.

Duur verzuim%

Scholing en training

In 2019 zijn onder andere de volgende cursussen en workshops gevolgd:

- Hoogbegaafdheid (Novilo)
- NoordKRACHT
- Opleiding bewegingsonderwijs (Hanzehogeschool)
- Agressietraining (ABC RENN4)
- Taal- en rekencoördinatie
- Schoolleidersopleiding basis- en vakbekwaam (NHL Stenden)
- BHV
- Neuro Linguïstisch Programmeren (NLP)
- Interne Begeleiding Nieuwe Stijl

Regionaal Transfercentrum (RTC)

Noordkwartier neemt, samen met 15 andere besturen deel aan het Regionaal Transfercentrum Groningen. De samenwerking, die is vastgelegd in een coöperatie, heeft als doel om voldoende en goed gekwalificeerd personeel te krijgen en te behouden. De belangrijkste taak van het RTC is op dit moment het regelen van de vervanging van leerkrachten.

Samenwerking in een voorziening van invallers is nodig door de Wet Werk en Zekerheid, die ervoor zorgt dat invalwerk anders moet worden georganiseerd.

De besturen binnen het RTC willen door de instelling van een flexpool met jonge talentvolle leerkrachten, uitvoering geven aan de wens om jonge werknemers door coaching en begeleiding door te laten stromen naar reguliere betrekkingen. Daarnaast

is in korte tijd het onderwijslandschap behoorlijk ingrijpend veranderd door de tekorten op de onderwijsarbeidsmarkt. Het RTC heeft de focus de afgelopen twee jaar daarom met name gericht op een gezamenlijke regionale aanpak van het lerarentekort. Onder de voorlopige werktitel Schoolplein Noord wordt een digitaal platform gecreëerd om de werving van leerkrachten in onze regio te stroomlijnen, naar het model van Zorgplein Noord.

De vier schoolbesturen voor primair onderwijs in onze regio (VCPONG te Winsum, Lauwers en Eems te Warffum en Marenland en Noordkwartier) zijn eind 2019 gestart met verkennende gesprekken om de haalbaarheid van een gezamenlijke vervangingspool te onderzoeken. Deze vervangingspool zal worden opgezet onder dezelfde voorwaarden als de huidige flexpool van het RTC. De flexpool RTC zal namelijk in zijn huidige vorm stoppen miv 1 augustus 2020.

De flexpool van Noordkwartier bestond in 2019 uit 6 medewerkers met in totaal 4,2 fte.

Regionale Aanpak Lerarentekort (RAL)

In 2019 is door de PABO Hanzehogeschool en 15 schoolbesturen (waaronder Noordkwartier) uit Stad en Ommeland, projecten gestart om het lerarentekort tegen te gaan. Dit gebeurt met subsidies vanuit OC&W vanuit het landelijke project Regionale Aanpak Lerarentekort (RAL). De projecten zijn gericht op verbetering van de instroom en doorstroom van studenten op de PABO, het begeleiden van startende leerkrachten, coaching en training van zittende leerkrachten en versterking van het imago van het beroep van leerkracht.

Vanuit Noordkwartier zijn 3 medewerkers (2 schooldirecteuren en de P&O-adviseur) hierbij betrokken.

Mobiliteitsbeleid

In 2019 hebben in totaal twee medewerkers gebruik gemaakt van interne mobiliteit. Twee medewerkers hebben gebruik gemaakt van externe mobiliteit.

Persoonlijke ontwikkeling personeel

COO7/MOOI is per 1 oktober 2015 ingevoerd als systeem voor het borgen van de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers. Het systeem bevordert dat de medewerker zelf (mede) sturing geeft aan de eigen ontwikkeling en de registratie hiervan. Eind 2019 heeft een evaluatie plaatsgevonden van de systematiek van het werken met MOOI en zijn er voorstellen vanuit de scholen gedaan, die in 2020 hun beslag gaan krijgen.

Meerjarenformatiebeleid

Nog steeds zien we een gestaag dalend leerlingenaantal, maar door natuurlijk verloop en hantering van een flexibele schil van 4% van de totale personeelsomvang in de flexpool, kan daar adequaat op geanticipeerd worden.

Daarnaast speelt het lerarentekort in toenemende mate een rol in onze regio en zal de focus juist gelegd worden op het binden en behoud van personeel.

Beheersing uitkeringen na ontslag

Niet alleen in het kader van de Wet Werk en Zekerheid (WWZ), wordt de vinger aan de pols gehouden bij het aangaan van tijdelijke dienstverbanden op andere gronden dan vervanging. Na een tijdelijk dienstverband van 26 weken of langer in de laatste 36 weken voor de werkloosheidsdatum, ontstaat recht op een WW-uitkering. Het Participatiefonds toetst achteraf na het ontstaan van een WW-uitkering of de laatste onderwijswerkgever aan een aantal eisen heeft voldaan. Zo niet, dan komen de kosten van de WW-uitkering voor rekening van de werkgever. Noordkwartier voert een proactief beleid om ontslaguitkeringen n.a.v. ontslaggronden anders dan vervanging, te voorkomen.

Herbenoemingsverplichtingen

Schoolbesturen zijn conform de regelgeving in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) verplicht om hun vacatures met voorrang aan te bieden aan (ex)werknemers, die zijn aangemerkt als eigen wachtgelders. Eigen wachtgelders zijn (ex)werknemers, die vanuit de afloop van een dienstverband bij Noordkwartier, een ontslaguitkering ontvangen. Noordkwartier ontvangt van het Participatiefonds tweejaarlijks een lijst met de eigen wachtgelders. Op dit moment heeft Noordkwartier geen eigenwachtgelders aan wie Noordkwartier bij voorrang vacatures moet aanbieden.

Strategisch Personeelsbeleid

Professionaliteit staat hoog in het vaandel. Onze medewerkers zijn professionals en hebben de ambitie zich verder te ontwikkelen. Doel is dat zij samenwerken in en aan een professionele leergemeenschap, waarin ontwikkelen, eigenaarschap en verantwoording afleggen hand in hand gaan.

Dit betekent voor onze medewerkers:

- dat wij in ons personeelsbeleid focussen op duurzame inzetbaarheid van medewerkers en op een aantrekkelijk functiegebouw met nieuwe functies en doorgroeimogelijkheden;
- dat zij gebruik kunnen maken van een breed aanbod van opleidingen, workshops en trainingen;
- dat minimaal 10 procent van onze medewerkers een hbo- of wo-master heeft afgerond;
- dat zij deel uitmaken van een professioneel school overstijgend netwerk;
- dat zij uitgedaagd en gestimuleerd worden hun talenten maximaal in te zetten en te ontwikkelen.

Besteding werkdrukmiddelen

Doel

Met de toegekende middelen een verlaging van de werkdruk realiseren.

Beginsituatie

Bij het voorstel tot besteding van de werkdrukmiddelen per schoolteam is gebruik gemaakt van de inventarisatie van de werkdruk binnen de scholen van Noordkwartier. Door het personeel aangedragen hoofditems hierbij waren: toetsen, taakbeleid en tijdbewaking. Bij de oplossingen aangedragen door het personeel staan o.a.:

- Extra handen in de klas, ondersteuning door onderwijsassistent, conciërge of administratief medewerker, goede intern begeleider;
- Richten op de kerntaak;
- Kleinere groepen;
- Lesvrije uren om alles weer eens bij te werken. Inhaal- en bezinningsmoment;
- Goede materialen, meer budget leermiddelen;
- Vakleerkracht bewegingsonderwijs, ook voor buitenschoolse sportactiviteiten;
- Combinaties van maximaal twee groepen.

Het uitgevoerde plan van aanpak Noordkwartier

1. De schoolteams hebben meegedacht over de inzet van de toegekende middelen voor werkdrukverlaging. De middelen zijn school/locatie-specifiek ingezet;
2. Elke schoolteam heeft een bestedingsplan opgemaakt;
3. De PMR van elke school heeft ingestemd met het bestedingsplan en zal na afloop van schooljaar het bestedingsplan evalueren;
4. Bij overeenkomstige wensen voor inzet zijn gelden geclusterd (bijvoorbeeld één onderwijsassistent of vakleerkracht voor twee of meerdere scholen);
5. Bij het aangeven van de wensen is waar nodig "vervuiling" van inzet van de

middelen voorkomen (bijv. onderwijsassistent voor uitvoering arrangement passend onderwijs);

6. Bij de inzet van de financiële middelen is waar mogelijk een flexibel functiebouwwerk gehanteerd (flexwerken op projectbasis, "nu hebben we dit nodig, straks misschien dat");

7. Bij klachten over de werkwijze en de resultaten is er de mogelijkheid om melding te doen bij het meldpunt meldpunt@werkdrukpo.nl;

8. Bestuur legt verantwoording af in het jaarverslag.

Bestedingscategorie	Bestedingsbedrag 2019	Eventuele toelichting
Personeel	€228.765	
Materieel		
Professionalisering		
Overig		

Verantwoording Prestatiebox

Scholen sturen op hun kwaliteit

- Verschillende trainingen op het gebied van Onderwijs;
- Het programma leerKRACHT.

Versterken van (onderwijskundig) leiderschap van directeuren

- Coaching en opleiding (startende) schoolleiders;
- Intervisiebijeenkomsten directeuren;
- Het programma leerKRACHT.

Verbeteren pedagogische en didactische vaardigheden van leerkrachten

- Bij en nascholing reken- en taal coördinatoren;
- Begeleiding leerkrachten;
- Netwerkbijeenkomsten IB;
- Scholing: doelmatig inzetten van ICT;
- Novilo: onderwijs aan cognitief talentvolle leerlingen (hoogbegaafd).

Leren van en met elkaar

- Leerkrachten krijgen de gelegenheid (tijd) om bij elkaar in de klas te kijken;
- Ontwikkelingstraject van Stichting leerKRACHT, inzet van interne coaches;
- Scholensessies; netwerkbijeenkomsten van leerkrachten en directeuren met scholen van andere besturen.

Hoofdstuk 4: Onderwijs en Kwaliteit

NoordKRACHT

Het afgelopen jaar is de LeerKRACHT werkwijze omgezet naar NoordKRACHT.

Samen met de (school)aanjagers, directies, stafleden, interne coaches en directeur-bestuurder is de missie en visie van NoordKRACHT opgesteld.

Anders dan in de werkwijze van stichting LeerKRACHT is NoordKRACHT binnen de stichting op alle niveaus uitgewerkt. Er zijn nu rolbeschrijvingen voor de directeur, het staflid, de interne coach en de directeur- bestuurder. Het is de ambitie om in 2020 ook een rolbeschrijving voor de aanjager vast te stellen.

In het voorjaar is een lerarenarena georganiseerd om input op te halen voor het nieuwe strategisch beleidsplan.

Om NoordKRACHT verder te implementeren en monitoren is middels een zelfevaluatie de voortgang 2x gemeten.

Aansluitend zijn door de twee interne coaches per school focusgesprekken gehouden met directeur en aanjager(s) waaruit vervolgacties naar voren kwamen.

Aan het begin van het schooljaar is voor 28 nieuwe medewerkers een NoordKRACHT-training georganiseerd.

In oktober heeft de eerste scholensessie (netwerkbijeenkomst voor alle scholen) plaatsgevonden. Van en met elkaar leren stond hier centraal. Ook binnen de verschillende georganiseerde leercafés was dit een belangrijk item.

In het directieoverleg is na elke periode voor de vakantie een retrospectieve uitgezet om nieuwe acties uit te zetten, bestaande acties te verbeteren en successen te kunnen vieren.

Om intern en extern te laten zien waar NoordKRACHT voor staat, is vanuit de missie en visie een animatiefilmpje ontwikkeld.

Bestuursonderzoek Onderwijsinspectie

In de periode maart tot en met mei 2019 heeft de Onderwijsinspectie bij Noordkwartier het bestuursonderzoek gedaan. Daarbij stonden de volgende vragen centraal:

1. Heeft het bestuur voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt het op de verbetering van de onderwijskwaliteit (KA1: kwaliteitszorg)?
2. Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer (KA2: kwaliteitscultuur)?
3. Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen (KA3: verantwoording en dialoog)?
4. Is het financieel beheer deugdelijk (FB1 continuïteit, FB2 doelmatigheid, FB3 rechtmatigheid)?

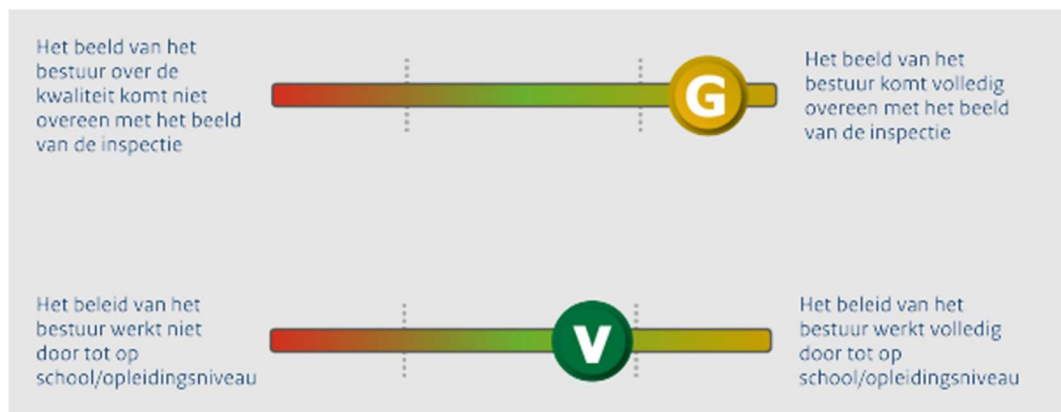
Na het bestuursgesprek, dat is voorbereid door een projectgroep die bestond uit 2 schooldirecteuren, de zorgcoördinator van het RET, de adviseur onderwijs en kwaliteit en de directeur-bestuurder, heeft de inspectie 9 van de 10 scholen van Noordkwartier bezocht. Eén school is buiten het onderzoek gelaten, omdat de inspectie hier al bij betrokken is vanwege de onvoldoende onderwijsresultaten de laatste jaren.

In de onderstaande tabellen is weergegeven hoe het oordeel vormgegeven is. We zijn trots op onze beoordeling. Meer specifiek op de goede beoordeling op kwaliteitscultuur, omdat we hier met elkaar hard aan werken, met veel passie, en dit een groot onderdeel is in onze Noordkwartier cultuur.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur			●
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

Financieel beheer	O	V
FB1 Continuïteit		●
FB3 Rechtmatigheid		●

Oordelen verificatieonderzoeken

Verificatieonderzoeken school	1 04HO Wicher Zitsema	2 06NH De Citer	3. 07ZS Roemte	4. 08AS De Borgstee	5. 08UN De Windroos	6. 08VQ Farmsumer- borg	7. 10HK De Triangel	8. 11BP De Zaaler	9. 16US De Klaver
Standaarden:									
OP3 Didactisch Handelen				V	V				V
SK1 Veiligheid	V		V			V	V	V	
SK2 Pedagogisch klimaat		G					V	V	
KA1 Kwaliteitszorg	V	V				V			V
KA2 Kwaliteitscultuur			V	G	V	G	V	V	
KA3 Verantwoording en dialoog	V	V		V					V
Speerpunten:									
Talenten		*					*	*	
Professionaliteit				*		*			
Toekomst	*		*						
Samenwerking									*
Kwaliteit					*				

Deelname aan Provinciaal auditteam

Om een goed integraal beeld van de kwaliteit van het onderwijs op een individuele school te krijgen is een audit een goed instrument. Een audit bestaat uit documentanalyse, groepsbezoeken aan de hand van een kijkwijzer en gesprekken met intern begeleiders en directie. Op basis van alle gegevens wordt een rapport gemaakt met daarin de stand van zaken, geconstateerde tekortkomingen en aanbevelingen. De inspectienormen maken deel uit van het kader van de audit. Echter ook andere belangrijke zaken als personeelsbeleid, schoolleiding, schoolklimaat en cultuur zijn onderdeel van de uit te voeren audit. Door het uitvoeren van audits willen wij als Noordkwartier de scholen waar risico's liggen ondersteuning bieden om te komen tot verbetering. Wij willen van en met elkaar leren. Onafhankelijkheid en scherpzinnigheid van een auditteam, bestaande uit verschillende mensen van verschillende schoolbesturen, zijn van groot belang voor een goede audit. Juist door dit samen op te pakken en samen verantwoordelijk te zijn voor de uitvoering denken we de school te kunnen ondersteunen. De insteek is niet alleen audits uit te voeren op risicoscholen. Maar ook op scholen die het basisoniveau hebben en zich willen verbeteren. Dit door een goede analyse van de huidige situatie te hebben en van hieruit verder te bouwen. Het eerste doel is dan het onderwijs op de school op een hoger plan te brengen en te werken naar goed onderwijs met nauwelijks op- en aanmerkingen. Waarbij excellent onderwijs het einddoel kan zijn. Andries Broekhuizen neemt namens Noordkwartier deel aan dit auditteam.

In 2019 hebben er binnen Noordkwartier geen audits door het auditteam plaatsgevonden.

De volgende stappen zijn gezet in het proces van kwaliteitsverbetering van de Vore:

1) De Vliegende Brigade is ingezet om te helpen bij het maken van een analyse van de populatie, het doen van klassenbezoeken en het adviseren van medewerkers. De Vliegende Brigade heeft samen met het directieteam een plan van aanpak gemaakt. Twee anderen (van de PO-raad) hebben met het directieteam het plan doorgenomen op haalbaarheid en het stellen van de juiste doelen. Het plan is in de jaarplanning weggezet en zichtbaar op het verbeterbord.

2) Inzet op herstellen van hiaten in kennis. Interventies rondom rekenen en begrijpend lezen hebben geholpen (er zijn diverse werkvormen en leermiddelen ingezet ter ondersteuning). Bij rekenen was het vooral trainen van basisvaardigheden. Bij begrijpend lezen is het vooral de stapsgewijze aanpak van Close Reading. De overzichten en de analyses met Focus PO helpen in de bewustwording en het inzicht. Zowel op groepsniveau als individueel. De resultaten zijn daardoor nog meer een teamgebeuren geworden. Het is heel fijn voor iedereen dat de resultaten nu verbeteren. Voor leerlingen en voor het personeel.

3) Leren van elkaar en inzetten op talenten

De groep 7/8 leerkrachten krijgen ook extra uren om te sparren met De Vliegende Brigade. Werkdrukmiddelen worden door het team ingezet om bij elkaar te kijken. Iedereen heeft een uur per week extra (mag ook opgespaard worden) om van elkaar te leren. Het versterkt de aanpak van duo-partners in de combinatiegroepen.

Sociale veiligheid

Binnen Noordkwartier wordt op nagenoeg alle scholen gebruik gemaakt van de KiVa methode. De KiVa anti-pestmethode is effectief voor het terugdringen van pesten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat het slachtofferschap van pesten op KiVa-scholen significant meer afneemt dan op de controlescholen. Met name de indirecte vormen van

verbaal en relationeel slachtofferschap worden minder. De resultaten zijn zowel na één als na twee jaar zichtbaar.

Door KiVa hebben leerkrachten meer aandacht voor pesten, is hun houding tegenover pesten negatiever en zijn ze vaardiger in het aanpakken van pesten. Leerlingen vinden het door KiVa belangrijk om goed te zijn in vriendschappen en staan ook negatiever tegenover pesten. De inspectie hanteert als uitgangspunt toetsen die Cotan-gecertificeerd zijn. KiVa voldoet vanaf heden aan dit criterium. Daarom is besloten dat scholen vanaf 2019 niet zowel 'Zien' als 'KiVa' meer hoeven te gebruiken, maar mogen kiezen voor een van de twee.

De Noordkwartier scholen die gebruik maken van KiVa participeren een aantal keren per jaar in een regionaal team waar men praat over de ontwikkelingen en de resultaten. In het kader van omgaan met moeilijk gedrag en agressie krijgen alle medewerkers in het schooljaar 2018-2019 en 2019-2020 (verplichte) scholing ABC aangeboden. Medewerkers geven terug dat deze scholing hen handvatten biedt in het omgaan met lastig gedrag.

Het sociaal veiligheidsplan is ge-update en voldoet aan de eisen van de Inspectie. Noordkwartier houdt hierin een vinger aan de pols.

Schoolmonitor

Voor de borging van de actieplannen, de planning en de beleidsdocumenten is het digitale instrument Schoolmonitor geïmplementeerd. Vanaf 2018 worden alle doelstellingen uit het jaarplan van zowel scholen als stichting opgenomen in Schoolmonitor. Ook het jaarverslag wordt uit Schoolmonitor gehaald. Dit jaar zijn ook het strategisch beleidsplan en het schoolplan in Schoolmonitor opgenomen. Het project 'Jaarkalender' geeft weer welke structurele taken op het gebied van financiën, personeel en kwaliteit wanneer en door wie moeten worden opgepakt.

Eigen kwaliteitskader

Noordkwartier heeft een eigen definitie van kwaliteit van onderwijs opgesteld. Deze definitie is als volgt: *Kwaliteit van onderwijs betekent bij Noordkwartier dat elke leerling gezien wordt. Dat hij of zij uitgedaagd wordt zich te ontwikkelen op sociaal, cultureel, sportief, creatief, en kennisgebied, gestimuleerd wordt eigenaar te worden van zijn/haar eigen leerproces, zichzelf leert kennen, zelfvertrouwen opbouwt en relaties leert te vormen. Voor elke leerling creëert het team een veilige schoolomgeving, waarin hij/zij kwetsbaar mag zijn en fouten mag maken en ondersteund wordt waar nodig om tot zijn/haar eigen beste resultaat te komen.*

Alle scholen van Noordkwartier gebruiken dit document als leidraad voor hun acties/doelstelling om de gewenste kwaliteit van onderwijs te behalen. Het is een van de onderwerpen van gesprek in de bilaterale gesprekken tussen directeur-Bestuurder en directeuren.

Hoogbegaafde leerlingen

Noordkwartier heeft hard gewerkt aan het goed kunnen bedienen van meer- en hoogbegaafde leerlingen. Op stichtingsniveau is HB-beleid vastgelegd waarin omschreven is op welk niveau alle scholen zich bevinden (Novilo-niveaus), welk niveau we nastreven, hoe we werken en welke signaleringsinstrumenten hierbij gebruikt kunnen worden. In 2019 is het basisopleidingsprogramma gestart voor leerkrachten die nog niet eerder scholing van Novilo over onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen hebben ontvangen. Zo houden we onze kennis en vaardigheden bij en actueel.

Daarnaast is de HB-afdeling van de Zaaier opengesteld voor dubbel-bijzondere leerlingen van andere stichtingen. Een aantal stichtingen hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid hier leerlingen te plaatsen (nadat zij door de toelatingscommissie zijn goedgekeurd).

Innovatiebudget

Het team van de Klaver is bezig met het ontwikkelen van kaarten met activiteiten (buiten/bewegen) die kunnen ondersteunen in het rekenonderwijs. In 2020 geeft het team hierover een leercafé, zodat ook andere scholen kunnen kennismaken met het door de Klaver ontwikkelde product.

ICT

In 2019 heeft Noordkwartier fors geïnvesteerd in nieuwe devices voor leerlingen. Elke school heeft aan kunnen geven welke behoefte deze heeft en heeft dit verwerkt in een ICT-plan. Bijna alle scholen werken inmiddels volledig in de cloud en maken op geen enkele manier meer gebruik van een server. De infrastructuur is verbeterd. Bijna alle scholen zijn inmiddels voorzien van nieuwe accesspoints en de snelheid van het internet is verbeterd. Alle nieuwbouwscholen hebben touchscreens gekregen.

De samenwerking met Marenland wordt steeds meer opgezocht. Hierdoor leren we van elkaar en werken we efficiënter. In januari 2019 zijn er drie medewerkers van Noordkwartier, samen met medewerkers van Marenland, naar de ICT-beurs in Londen geweest om op de hoogte te blijven van de nieuwste ontwikkelingen. In Londen zijn, samen met collega's van Marenland, gesprekken gevoerd met Microsoft. Hierdoor hebben we een subsidie kunnen krijgen voor de invoering van Intune. De meeste devices worden inmiddels bovenschools beheerd, middels Intune.

Daarnaast worden onze scholen vanuit de EBG ondersteund in ICT-onderwijs door Basicly. Digitale geletterdheid is hierbij een speerpunt en hier wordt dan ook samen met de scholen beleid op geschreven.

Er is ook flink geïnvesteerd in het programma "Sprint", een softwareprogramma voor dyslectische kinderen. Het programma is cloudbased gemaakt, waardoor het makkelijker te gebruiken is.

Bewegingsonderwijs

De kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs is in 2019 voortgezet.

Er is veel ingezet op coaching en begeleiding van de vakdocenten Noordkwartier o.a. bij elkaar in de lessen kijken, professionalisering & individuele coaching trajecten.

Daarnaast zijn er drie intervisiebijeenkomsten voor vakdocenten georganiseerd in samenwerking met Huis voor de Sport en Marenland. Op alle Noordkwartier scholen wordt minimaal 1 uur bewegingsonderwijs verzorgd door een vakdocent lichamelijke opvoeding. Alle groepen 1 & 2 krijgen in de gemeente Delfzijl & Loppersum 20 weken het Nijntje Beweegdiploma aangeboden. Op 3 scholen van Noordkwartier in de gemeente Delfzijl heeft de pilot "Gym Extra" (MRT) 2 x 10 weken gelopen met succes. Op alle scholen van Noordkwartier vindt 1 x in de week Naschoolse Activiteit plaats. Het "leerlingvolgsysteem Volg Mij" is voorbereid en gaat in 2020 in fases uitgerold worden. De pilot "vervanging vakleerkracht bij ziekte binnen 2 weken" heeft afgelopen jaar gelopen, en deze afspraak heeft Huis voor de Sport Groningen bij alle ziekte vervangingen waar weten te maken. Er is een gestart gemaakt met een gezamenlijk schoolplan "bewegingsonderwijs" samen met Marenland. "Bewegen" op de nieuw te bouwen Kindcentra meer inhoud geven.

Daarnaast hebben op alle Noordkwartier scholen gemiddeld 2 à 3 clinics gedraaid door plaatselijke sportverenigingen, op alle scholen hebben de Koningsspelen plaatsgevonden. In de gemeente Delfzijl heeft er een sportdag voor alle Noordkwartier scholen plaatsgevonden.

Samenwerking met de gemeente: Samen voor het Kind

In 2018 is er een werkgroep opgericht die zichzelf als doel heeft gesteld de samenwerking tussen zorg en ondersteuning te verbeteren ten behoeve van de kinderen in de toekomstige gemeente Eemsdelta. Deze werkgroep houdt zich onder andere bezig met het organiseren van bijeenkomsten, zoals de bijeenkomst met René Peeters en Chaja Deen in oktober, als bijvoorbeeld het inrichten van een smoelenboek op het gebied van zorg en ondersteuning.

Uit deze werkgroep is een kerngroep ontstaan, bestaande uit Anita Mooijman en Maries Zegers vanuit de gemeenten, Margreet Schans vanuit RENN 4, Hannie Leistra vanuit Marenland/RET en Mirjam Pieters vanuit Noordkwartier. Deze kerngroep houdt zich bezig met het organiseren van pilots, waarmee getracht wordt de doelstellingen uit de voor deze kerngroep opgestelde bestuursopdracht te behalen. Dit jaar is er een pilot gestart op Tuikwerd, waar een maatschappelijk werker het team en de leerlingen ondersteunt. Daarnaast is er een pilot gestart met een intern zorgmedewerker op RENN 4, met dezelfde doelstelling (maar anders vormgegeven). Er wordt gestart met een pilot in de kleine kernen (waaronder Farmsum en Stedum) en er is een aanvraag in de maak voor een pilot in Appingedam.

Daarnaast gaat de werkgroep onderzoeken wat er nodig is om ICT-systemen beter met elkaar samen te laten werken.

Tot slot wordt er gekeken naar de mogelijkheid mensen vanuit zorg en onderwijs samen te scholen om alle leerlingen de mogelijkheid te kunnen bieden een lefdag en de reis van de held te volgen.

Zorg en begeleiding en Passend Onderwijs

Regionaal Expertise Team

Noordkwartier en de stichting Openbaar onderwijs Marenland hebben samen een RET (regionaal expertise team) die de scholen ondersteunt bij het verzorgen van passend onderwijs. In het huidige RET zitten ambulante begeleiders die een aanstelling hebben bij Marenland, Noordkwartier of RENN4/SBO De Delta.

Het RET bestaat uit:

- Ambulant begeleiders met specifieke expertise op het gebied van dyslexie, dyscalculie, klassenmanagement, hoogbegaafdheid, gedragsproblemen, syndroom van Down, beeld coaching, etc. en met uitstekende coachings- en begeleidingsvaardigheden;
- Twee orthopedagogen; in het OOGO met de gemeenten is vastgelegd dat er een beroep kan worden gedaan op deskundigheid van het CJG (MEE, Bureau Jeugdzorg, GGD);
- Overige experts die aantoonbaar een bijdrage kunnen leveren aan de ondersteuning van zowel de leerling als de leraar als het schoolteam.

Taken en werkwijze Regionaal Expertise Team

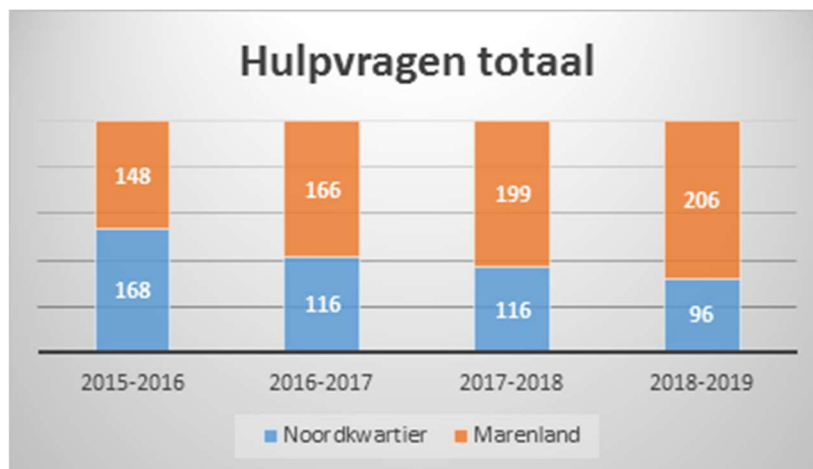
- *Adviseren en arrangeren op maat*
In het bovenscholings leerlingoverleg is vastgesteld dat extra ondersteuning voor een leerling noodzakelijk is en hoe die ingevuld moet worden binnen de basisschool. Het RET stelt een arrangement vast voor een bepaalde leerling, voor de betreffende leerkracht, in de betreffende school, voor een bepaalde tijd: een arrangement op maat. Wanneer er specifieke deskundigheid of een nauwere samenwerking met ketenpartners nodig is waarin de basisondersteuning niet voorziet, kan de specifieke expertise van de medewerkers van het RET worden ingezet of van het CJG. Het RET heeft de bevoegdheid om het arrangement dat wordt uitgevoerd in de basisschool, toe te wijzen en volgt hierbij de procesgang handelingsgericht arrangeren.

- *Versterken van de basisondersteuning*
Wanneer de RET -medewerker vaststelt dat de aanvraag voor extra ondersteuning niet gehonoreerd kan worden omdat de onderwijsbehoeften van de leerling de basisondersteuning niet overstijgen, volgt een handelingsgericht advies aan de directie van de basisschool om de basisondersteuning te versterken. De expertise van het RET kan hierbij betrokken worden.
- *Advisering op maat in de doorgaande lijn VVE-PO-VO-MBO*
Wanneer de overstap naar een ander schooltype in beeld komt (bijv. PO-VO; SBO of SO), is het van belang om zeer tijdig te bespreken welk type onderwijs en welke specifieke school/arrangement geschikt is voor een leerling, gezien de noodzakelijke extra ondersteuning. Ditzelfde geldt ook bij instroom vanuit de voorschoolse voorzieningen in de basisschool.

Overzicht aanvragen 2018-2019

Wanneer de basisschool alle mogelijkheden binnen de basisondersteuning heeft benut en er vragen zijn over de ontwikkeling van kinderen, leggen de intern begeleiders de vragen voor aan het Regionaal Expertise Team (RET); een medewerker van het RET kijkt met de school mee naar een kortdurend of intensief arrangement. In eerste instantie wordt een kortdurende ondersteuning georganiseerd die afhankelijk van de specialist een omvang heeft van 10 tot 15 uur. Mocht de ondersteuning niet voldoende zijn om ontwikkeling op gang te brengen dan wordt er gekeken naar een intensief arrangement of verwijzing naar een beter passende plek, dit kan zijn een andere basisschool dan wel het speciaal basisonderwijs (SBO) of speciaal onderwijs (SO).

In het schooljaar 2018-2019 ontving het RET in totaal 302 nieuwe aanvragen. Noordkwartier deed er daarvan 96.

Het totaal aantal aanvragen voor ondersteuning of onderzoek voor individuele leerlingen, groepsondersteuning of leerkrachtondersteuning is over de jaren heen stabiel.

Over 4 schooljaren zien we bij Noordkwartier een dalende trend. We onderzoeken wat hieraan ten grondslag ligt. Wat in elk geval van invloed is geweest, is de overgang van CBS de Meerpaal naar KC Noord. CBS de Meerpaal, nu KC Noord, heeft een populatie met een grote ondersteuningsbehoefte, waar veel hulpvragen uit voort komen. Deze zijn voor Noordkwartier niet meer van invloed omdat CBS de Meerpaal, nu KC Noord onder bevoegd gezag van Marenland valt.

Trends in de ondersteuning

De meeste hulpvragen zijn gericht op het aanvragen van een onderzoek. Intern begeleiders geven aan dat ze dat nodig hebben om de leerstof beter af te stemmen op de leerling. Regelmatig komt het voor dat hier een diepere vraag onder ligt, waar de onderzoekers dan mee aan de slag gaan.

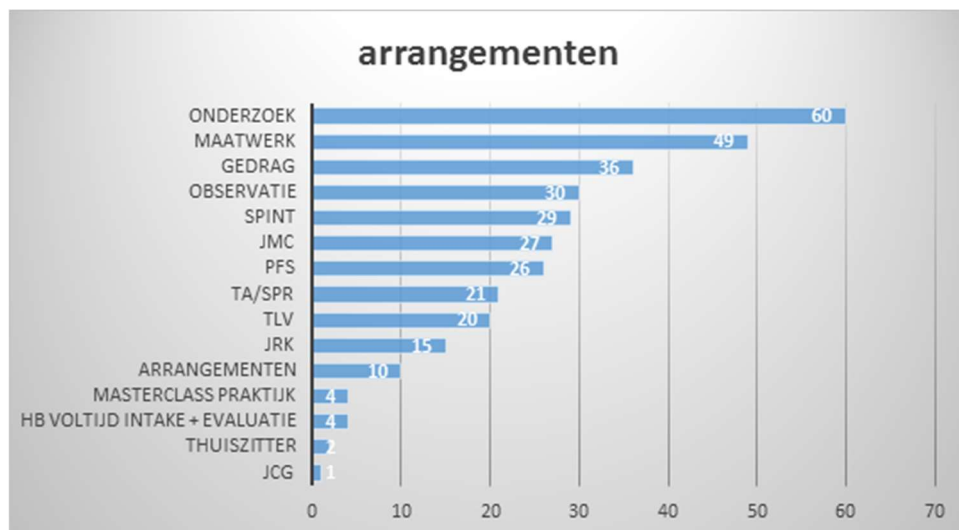
Er zijn daarnaast veel hulpvragen gericht op gedrag van kinderen en groepen leerlingen. De complexiteit van de gedragsproblemen neemt toe. Medewerkers van het RET gaan samen met het kind op zoek naar de onderliggende oorzaak van zijn/haar gedrag zodat ze samen een plan kunnen maken. Deze werkwijze kost meer tijd en vaak blijkt ook dat er sprake is van meerdere hulpvragen. Dit maakt dat in een aantal gevallen meerdere ambulante begeleiders betrokken zijn bij één leerling.

Medewerkers van het RET werken ook vaker samen met CJG of andere hulpverleners die betrokken zijn de leerling of school.

Verder valt op dat bij de hulpvragen de verhouding van jongens en meisjes steeds meer gelijk is. Echter kijken we naar het aantal verwijzingen naar het SBO en SO dan is in 2018/2019 80% van de verwijzingen voor een jongen.

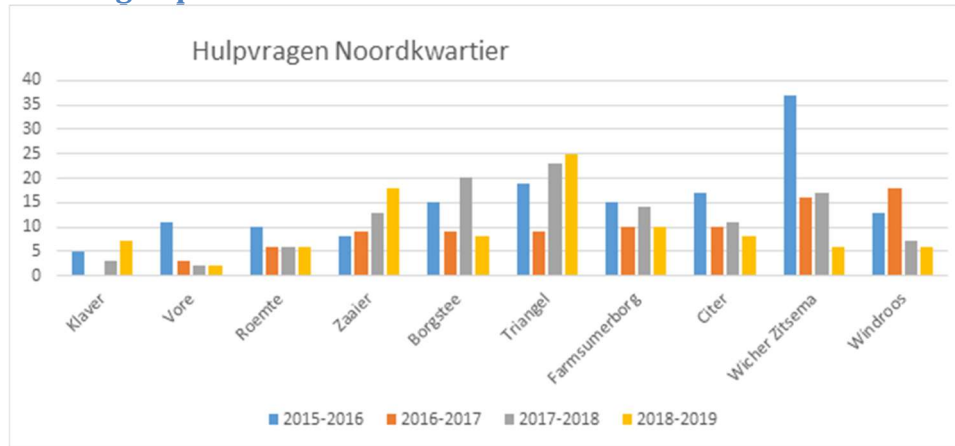
Arrangementen

Onderstaande grafiek is een weergave van de aangemelde hulpvragen aan de medewerkers van het RET (dat wil zeggen: van Marenland en Noordkwartier samen) in schooljaar 2018-2019 voor ondersteuning van een medewerker van het RET. De begeleiding van een aantal van deze hulpvragen lopen over meerdere schooljaren door. Bijvoorbeeld voor taalspraak zijn 21 nieuwe hulpvragen ingediend maar uit het schooljaar 2017-2018 zijn ook nog 15 hulpvragen die doorlopen in 2018-2019. Deze arrangementen vallen deels onder de basisondersteuning en deels onder de extra ondersteuning. Dit betekent dat leerlingen/leerkrachten maximaal 12 tot 16 uur intensief begeleid worden. Mocht deze ondersteuning niet toereikend zijn, dan wordt er een arrangement voor langere tijd toegekend.

Aanvragen per school binnen Noordkwartier

Het beeld van het aantal hulpvragen is stabiel, de stijging bij de Zaaier is te verklaren door de toenemende vragen van de voltijdsafdeling HB-onderwijs. De leerlingen die op deze afdeling zitten zijn niet alleen gebaat bij een aanpassing van de leerstof maar de bijkomende problematiek levert veel extra aanvragen op.

Intensieve arrangementen

De leerling die aantoonbaar een hoge mate van extra ondersteuning nodig heeft om goed te kunnen leren en zich goed te kunnen ontwikkelen komt in aanmerking voor middelen passend onderwijs: deze specifieke vragen betreffen arrangement SWV 20.01. De schooldirecteur die deze leerling in overleg met het RET het passend onderwijsaanbod biedt kan deze middelen aanvragen in de vorm van een (zeer) intensief arrangement. Om in aanmerking te komen voor dit arrangement moet er aantoonbaar sprake zijn van de volgende situatie:

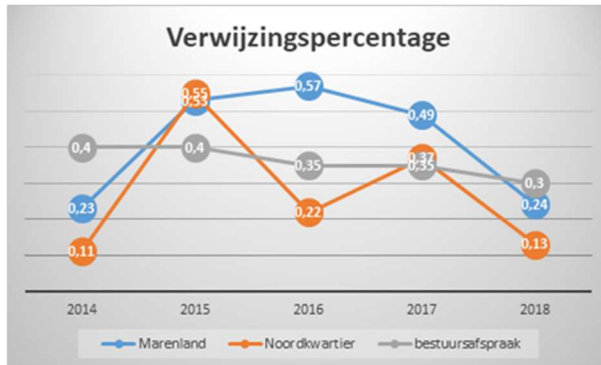
1. De leerling heeft (zeer) intensieve extra ondersteuning nodig omdat het leerproces en/of de persoonlijke ontwikkeling nadrukkelijk en/of langdurig wordt belemmerd door lichamelijke beperkingen en/of gezondheid en/of cognitieve problematiek en/of onaangepast gedrag en/of bijzondere situationele omstandigheden.
2. De school heeft de middelen nodig omdat tijdelijk of langdurig extra maatregelen nodig zijn voor het geven van (zeer) intensieve extra ondersteuning. De extra maatregelen hangen samen met noodzakelijke aanpassingen in bijvoorbeeld: didactische begeleiding, pedagogisch reguleren, leerprogramma, leeromgeving, medische hulpmiddelen. De extra maatregelen overstijgen aantoonbaar de basisondersteuning die de school kan bieden.

In het afgelopen schooljaar is er voor 2 leerlingen en 2 groepen een intensief arrangement afgegeven. Door het inzetten van een intensief arrangement zien we enerzijds dat leerlingen een passend aanbod thuisnabij krijgen en langer en zelfs de hele schoolloopbaan op de reguliere basisschool kunnen blijven. Aan de andere kant zien en horen we dat juist leerkrachten het gevoel hebben niet voldoende te kunnen doen voor deze leerlingen.

We zien daarnaast dat vaak bij deze arrangementen onderwijsassistenten in de vorm van extra handen worden ingezet. We horen dat leerkrachten de extra inzet nodig hebben om de organisatie van de groep te kunnen waarborgen. We zien dat de extra handen vaak gekoppeld worden aan de ene leerling en dat de onderwijsassistenten niet breed worden ingezet zodat de leerkracht met de leerling kan werken.

Zware ondersteuning

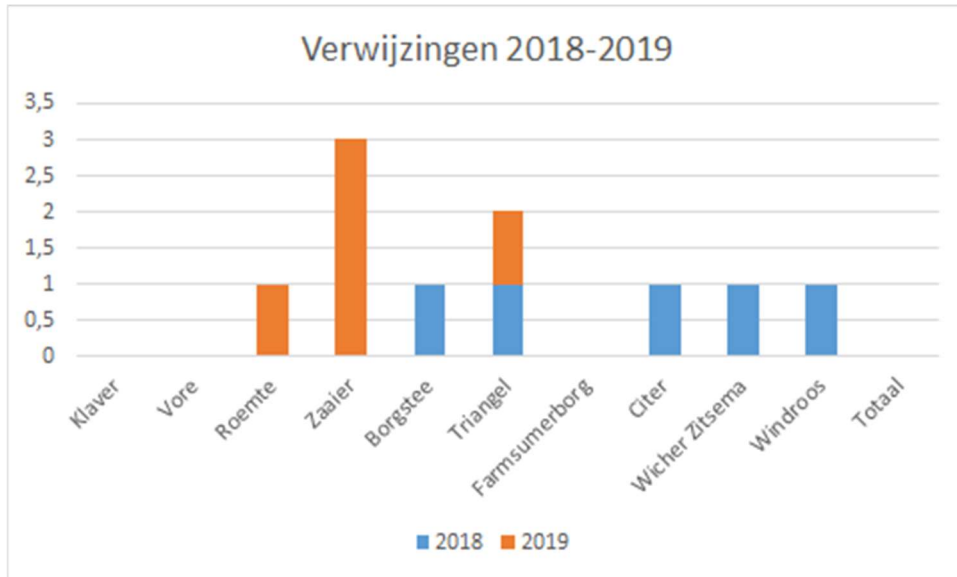
Het samenwerkingsverband registreert de verwijzingen per kalenderjaar; dit geeft het volgende overzicht. Het overzicht van het samenwerkingsverband ziet er anders uit dan het aantal leerlingen dat wordt verwezen door de basisscholen. Mogelijke oorzaak van dit verschil kan zijn dat in het overzicht van het samenwerkingsverband ook de onderinstroom is verwerkt. Het RET en dus ook de schoolbesturen hebben geen zicht op de omvang en aard van de onderinstroom.

	2017	2018	2019
Noordkwartier			
SBO/SO	8	5	5

Vanuit het RET constateren we dat bij leerlingen die we verwijzen vaak sprake is van complexe problematiek. Het verwijstraject duurt in de ogen van de school/ouders soms lang. Wij hebben voor het grootste gedeelte te maken met 1 SBO/SO en deze school hanteert instroommomenten na elke schoolvakantie.

In een schema ziet het er zo uit:

School levert het dossier compleet aan bij het RET, RET schrijft een zienswijze en zorgt voor de nodige handtekeningen	4 - 6 weken
SBO – SBO doet dossier onderzoek, soms observatie, schrijft een zienswijze	6 weken
Afgifte TLV	1 week
Intakegesprek SBO/SO is altijd na afgifte TLV, doordat er vaak sprake is van veel hulpverleners duurt dit in het gunstigste geval (maar dat kan dus langer zijn)	2 weken
Start SBO -SO hangt dus af van tijdstip	2 – 8 weken

In de afgelopen jaren heeft bijna elke school wel te maken gehad met een verwijzing naar het SBO of SO.

Versterken basisondersteuning

Naast het ondersteunen van scholen/leerkrachten/leerlingen is er het afgelopen schooljaar ook ingezet op versterken van de basisondersteuning. Daarnaast worden er jaarlijks arrangementen aangeboden voor grotere groepen, veelal bovenschools georganiseerd.

Playing for Success

Playing for Success is een programma voor kinderen van 9 tot 14 jaar. Om sociaal-emotionele redenen loopt het op school, soms tijdelijk, minder lekker dan verwacht. Er komt niet uit wat erin zit. Playing for Success draagt bij aan een betere motivatie, meer zelfvertrouwen, zelfstandig leren samenwerken. Wekelijks wordt er door de kinderen een persoonlijk leerdoel opgesteld en wordt deze geëvalueerd.

Evaluatie

Al onze leerlingen geven aan dat ze op 3 of 4 domeinen beter of veel beter dan scoren dan bij de start van het project.

Deelname: 8 leerlingen

Sprint

Binnen onze scholen is er al veelvuldig gesproken over dyslexie en hoe nu verder. Voor leerlingen met dyslexie streven we naar een passend aanbod. Een aantal van onze leerlingen is, nadat ze uitbehandeld zijn, aangewezen op compenserende maatregelen. Dit houdt in dat je de tekst mag laten voorlezen, je kan meer tijd krijgen voor toetsen etc. Voor het voorlezen van teksten maken we nu gebruik van verschillende hulpmiddelen.

In het schooljaar 2016-2017 is Sprint als compenserende software aangeschaft. In het schooljaar 2018-2019 was het doel dat 150 leerlingen van de schoolbesturen OPOS, RENN4, Marenland en Noordkwartier met software werken. Binnen Marenland en Noordkwartier werken nu rond de 75 leerlingen met de software.

Er zijn in oktober 2019 nog 22 leerkrachten opgeleid om te werken met SPRINT. Binnen Marenland en Noordkwartier zijn op dit moment in totaal 60 leerkrachten en intern begeleiders geschoold om te werken met de software.

We ontvangen ook vragen van scholen dat ze het opstarten met de software lastig vinden. Binnen het RET is er een vrijwilliger die op aanvraag deze scholen ondersteunen en de leerlingen wegwijs maakt in het programma. Deze vrijwilliger is in zijn eentje de scangroep en zorgt ervoor dat documenten bewerkt worden zodat de teksten op een goede manier worden voorgelezen.

Start Taaltrein

Kentalis startte maandag 20 mei in Tuikwerd Delfzijl met een nieuwe behandelgroep, de Taaltrein. De Taaltrein is er voor kinderen van 2 tot vijf jaar, met een taalontwikkelingsstoornis (TOS). Dit houdt in dat ze moeite hebben met praten en/of het leren van taal. Wanneer een kind een taalontwikkelingsstoornis heeft, dan helpt vroegbehandeling bij het beter leren communiceren. De Taaltrein betreft het pand waarin het Kindcentrum de Tuikwerd is gehuisvest. Op de Taaltrein behandelt Kentalis peuters en kleuters met een taalontwikkelingsstoornis (TOS). Hier wordt spelenderwijs gewerkt aan de taal- en spraakontwikkeling van het kind. Daarnaast krijgen ouders/ verzorgers informatie over TOS en leren zij bijvoorbeeld hoe ze hun kind thuis aanmoedigen om meer te praten.

Masterclass Praktijk

Samen met het SBO en het praktijkonderwijs George Martens hebben we van januari tot juni een groep leerlingen uit groep 7 en 8 kennis laten maken met praktijkonderwijs. Het betreft leerlingen die uitstroomadvies praktijk hebben. Zij kunnen 1 middag per week deelnemen aan dit arrangement. In de praktijk viel de deelname tegen. Oorzaak is dat scholen van buiten Appingedam niet voor een middag deelname kunnen organiseren. In het schooljaar 2019-2020 komen we met een 2.0 versie waarbij leerlingen die voldoen aan de criteria een dag praktisch ingericht onderwijs krijgen en ze op deze manier ook aan deze competenties kunnen werken.

Opbrengstgericht Passend Onderwijs

Inmiddels werken een aantal scholen binnen Noordkwartier met Opbrengstgericht Passend Onderwijs (met als ondersteunend digitaal systeem Focus PO). De denk- en werkwijze van Opbrengstgericht Passend Onderwijs is gebaseerd op zes uitgangspunten. Alle zes dragen bij aan een behapbare en betekenisvolle taakuitvoering van schoolleiders, intern begeleiders en leerkrachten. Het werken met OPO draagt bij aan het gezamenlijk werken aan de doelstellingen die een school met hun leerlingen wil bereiken.

Deze zes uitgangspunten zijn:

1. Van eind naar begin
Met welk doel wordt onderwijs passend gemaakt? Het antwoord op die vraag is: om een opbrengst te bereiken. Daarom stelt elke basisschool schoolambities vast voor de vak- en vormingsgebieden die de overheid verplicht heeft gesteld (Nederlandse taal en rekenen) en voor de vak- en vormingsgebieden die zij zelf kiest. De eigen keuze wordt ingegeven door specifieke kenmerken van de leerlingpopulatie of door de onderwijskundige visie. Pas als duidelijk is wat er eind groep 8 met de leerlingen moet zijn bereikt, kan de route ernaartoe worden gepland: het schoolaanbod voor alle leerjaren. De ruggengraat hiervan wordt gevormd door de leerlijn, een logische opeenvolging van (cruciale) leerdoelen. De schoolambities gaan over de opbrengsten uit het schoolaanbod: de mate waarin de leerdoelen door leerlingen zijn geautomatiseerd en worden begrepen en toegepast.
2. School > groep > leerling
Waarom zou de individuele leerling het uitgangspunt moeten zijn van passend onderwijs? Vanuit het oogpunt van de behapbaarheid is het logischer om de grootste onderwijskundige eenheid, het schoolaanbod, op de voorgrond te

plaatsen. De eerste stap is dan ook om dit aanbod passend te maken op de leerlingpopulatie en de schoolambities die daarmee worden nagestreefd. De tweede stap betreft de beoordeling of het schoolaanbod in elke groep voldoende opbrengt en passend is. Als dat zo is, wordt het schoolaanbod verder uitgevoerd. Is dit niet het geval, dan wordt het schoolaanbod verder aangepast. De derde stap is de selectie van individuele leerlingen voor wie nog verdere aanpassingen worden gerealiseerd.

3. Overeenkomsten in onderwijsbehoeften

Welke argumenten zijn er om onderwijs op basis van overeenkomsten in onderwijsbehoeften te legitimeren? Op nummer één staat de meerwaarde ervan. Immers, in groepen leren leerlingen van en met elkaar. Ze leren van elkaars leerstrategieën, ze leren samenwerken en de sociale cohesie wordt bevorderd. Het tweede en derde argument gaan uit van het idee dat het tegenovergestelde – geïndividualiseerd onderwijs – niet mogelijk en niet nodig is. Niet mogelijk, omdat de instructiekwaliteit omlaaggaat met als gevolg: lagere opbrengsten. Niet nodig, omdat het huidige onderwijs kwalitatief zo hoogwaardig en gevarieerd is dat vrijwel elke leerling hiervan leert en passend onderwijs geniet.

4. Middenmoot als vertrekpunt

Waarop wordt het onderwijs passend gemaakt? Anders gezegd: wat is het ijkpunt? Met groepsgewijs onderwijs als uitgangspunt, is dat de middenmoot. Dit is de middelste zestig procent van een leerlingpopulatie of groep. De middenmoot kan worden berekend aan de hand van de opbrengsten van methode overstijgende toetsen. De aldus berekende middenmoot zou op een andere plaats kunnen liggen dan waar de landelijke middenmoot zich bevindt en waarop lesmethodes hun basisaanpak baseren. Als de basisaanpak niet aansluit op de middenmoot (van de leerlingpopulatie of van een groep) en de schoolambities die worden nagestreefd, moet deze eerst passend worden gemaakt. Gebeurt dat niet, dan zullen leerkrachten ervaren dat ze te veel leerlingen structureel extra moeten ondersteunen of uitdagen. Nadat de basisaanpak van een methode passend is gemaakt op de middenmoot, volgen daarna de aanpakken die zich daaromheen bevinden. Dat zijn de aanpakken voor de leerlingen die zich de leerstof sneller respectievelijk langzamer eigen maken. De drieslag die hierdoor ontstaat, biedt het overgrote deel van de leerlingen opbrengstgericht en passend onderwijs.

5. Eerst convergent, dan divergent

Welke manieren zijn er om in te spelen op verschillen tussen leerlingen? Het zijn er twee: convergente en divergente differentiatie. De eerste gaat altijd vooraf aan de tweede. Van convergente differentiatie is sprake als een leerkracht met alle leerlingen eenzelfde leerdoel nastreeft en daarbij een drieslag in zijn aanbod hanteert: de basisaanpak, de verrijkte aanpak en de intensieve aanpak. De leerlingen worden dus gegroepeerd op basis van onderwijsbehoeften. Bij divergente differentiatie bevinden leerlingen zich op verschillende punten in de leerlijn; ze werken op hetzelfde moment aan verschillende leerdoelen. Convergente differentiatie is het beste differentiatiemodel voor de normaal en langzamer lerende leerlingen. Sneller lerende leerlingen hebben het meeste baat bij divergente differentiatie: versnellen.

6. Respons op instructie

Waarom is te zien dat een leerling passend onderwijs heeft genoten? Dit is waar te nemen aan een drietal indicatoren die samen de respons op instructie vormen: vaardigheidsgroei, leerdoelbeheersing en betrokkenheid. Deze respons wordt bij voorkeur per halfjaar gemeten. Is de respons voldoende, ongeacht de aanpak(ken) die een leerling heeft gekregen, dan geldt: ga door met wat je

deed! Er is dan in de onderwijsbehoefte voorzien en meer toetsen, onderzoeken etc. is dan echt niet nodig. In de praktijk zal het overgrote deel van de leerlingen een voldoende respons op instructie hebben, aangezien het onderwijs eerst op schoolniveau en daarna op groepsniveau passend werd gemaakt. Is de respons onvoldoende, dan is het zaak te onderzoeken welke specifieke onderwijsbehoefte de betreffende leerling heeft en hoe hier het beste (individueel) op ingespeeld kan worden.¹

Werken aan de kwaliteit van onze basisondersteuning

In 2017 zijn we gestart met het afnemen van zelfevaluaties en audits op het gebied van de basisondersteuning. Alle directeuren en IB'ers vullen formulieren in waarbij zij aangeven in welke mate de basisondersteuning op hun school geborgd is. Vervolgens is het auditteam (bestaande uit de orthopedagoog en een ambulante begeleider) nagegaan in hoeverre zij van mening zijn dat de zelfevaluatie klopt. Dit traject liep door in 2018; na afronding zijn de uitkomsten gepresenteerd aan directie, IB en staf. Ontwikkelpunten die uit de audits naar voren komen worden op de school, al dan niet met hulp vanuit het RET en de staf, opgepakt. Dit leidt tot ondersteuning bij het maken van het SOP, audits op onderdelen of het ondersteunen bij andere hulpvragen. Er wordt jaarlijks een inventarisatieronde gedaan op alle scholen om samen te kijken waar vragen over zijn/op gecoacht kan worden/opnieuw opgeaudit kan worden.

Verantwoording middelen passend onderwijs

De middelen Passend Onderwijs zijn ingezet voor de begeleiding van leerlingen die extra onderwijssteuning nodig hebben. In de vorm van arrangementen. Daarvoor worden IB'ers ingezet en daarnaast is een team van ambulante begeleiders vanuit het RET (Regionaal Expertise Team) beschikbaar. Voor de coördinatie van de zorg en het IB-netwerk is de directeur RET verantwoordelijk. Voor onderzoek zijn twee orthopedagogen beschikbaar. Voor hoogbegaafde kinderen met bijkomende problematiek, die in het regulier basisonderwijs vast zijn gelopen of dreigen vast te lopen is op één van de scholen een aparte afdeling gesitueerd. Omdat hier met kleinere groepen wordt gewerkt, zijn daarvoor ook extra middelen ingezet.

Thuiszitters

Noordkwartier heeft in 2019 geen thuiszitter gehad.

Hoofdstuk 5: Financiën

Gevoerd financieel beleid

Het bestuur bepaalt de kaders van de stichting, door middel van de vaststelling van het meerjarig strategische en financieel beleid.

De totale begroting van de stichting wordt gevormd door de diverse schoolbegrotingen en de bovenschoolse begroting. De schooldirectie is verantwoordelijk voor zijn/haar "eigen" schoolbegroting.

De directeur-bestuurder legt drie keer per jaar verantwoording af aan de Raad van Toezicht over de financiële stand van zaken. Er is met de directeuren regelmatig overleg geweest over hun "budgetverantwoordelijkheid".

De begroting is uitvoerig besproken met de schooldirecteuren en de scholen zijn betrokken bij het tot stand komen van de begroting door de directeuren zelf de schoolbegroting te laten opstellen. Dit zorgt voor de bewustwording van het financiële proces binnen de stichting.

Doelmatigheid

De doelmatigheidso indicatoren zijn in 2019 besproken in de voltallige Raad van Toezicht en in de auditcommissie. Deze worden ingebed in de interne planning en control cyclus.

Allocatie van de middelen

De uitgangspunten voor de verdeling van de middelen worden jaarlijks voorafgaand aan het begrotingsproces geactualiseerd en zo nodig bijgesteld en door de vastgesteld.

Deze uitgangspunten worden vervolgens besproken met de Raad van Toezicht en de directie van de scholen. Hierin worden de beschikbaarstelling van de werkdrukgeden de onderwijsachterstandsgelden in meegenomen.

De middelen voor de inzet van personeel op schoolniveau worden beschikbaar gesteld op basis van de zogenaamde T-systematiek. Zo is in kalenderjaar 2019 een budget beschikbaar gesteld voor het aantal leerlingen op 01-10-2018 (7/12 deel) en 01-10-2019 (5/12 deel). Het door het ministerie beschikbaar gestelde werkdrukgeden worden aanvullend volledig ter beschikking gesteld aan de scholen.

Het budget in kalenderjaar 2019 voor de materiele middelen wordt ter beschikking gesteld op basis van het aantal leerlingen per 01-10-2019, waarbij het budget voor huisvesting volledig worden gecompenseerd.

Een aantal zaken worden centraal beheerd en het gaat hierbij om onder anderen de volgende zaken:

- Groot Onderhoud, zijnde de onttrekkingen aan de onderhoudsvoorziening en de dotatie aan de onderhoudsvoorziening
- ICT-onderhoudsbeheer en investeringen in hardware
- Personeels- en verzuimbeleid, zoals arbozorg e.d.
- Administratie en beheer

Het bestuurlijk apparaat bestaat uit de salariskosten van het bovenschools management en de hierbij behorende huisvestingslasten. In kalenderjaar 2019 bedroegen deze totaal €418.619,- en dit is ongeveer 4% van de totale lasten van Noordkwartier.

Onderwijsachterstandsmiddelen

De onderwijsachterstandsmiddelen bestonden tot 1 augustus 2019 uit de zogenaamde schoolgewichten en impuls gelden. De schoolgewichten werden tot deze

datum op basis van de T-systematiek volledig ter beschikking gesteld en werden de impuls gelden waar nodig ter beschikking gesteld aan de scholen. Per 1 augustus 2019 zijn deze middelen komen te vervallen en worden de onderwijsachterstandsgelden gebaseerd op achterstandsscores die door het CBS zijn vastgesteld. Deze gelden worden conform de toekenningen beschikbaar gesteld aan de betreffende scholen.

Analyse financieel resultaat

	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
03 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	9.164.665	9.721.714	9.080.580
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	9.064	201.088	275.345
3.5 Overige baten	1.033.423	1.192.726	983.806
Totaal 03 Baten	10.207.152	11.115.528	10.339.731
04 Lasten			
4.1 Personeelslasten	9.149.950	9.061.772	8.366.594
4.2 Afschrijvingen	437.534	297.969	307.541
4.3 Huisvestingslasten	478.346	364.379	424.222
4.4 Overige lasten	886.996	1.248.745	1.019.861
Totaal 04 Lasten	10.952.826	10.972.866	10.118.218
05 Financiële baten en lasten			
5.0 Financiële baten en lasten		59.004	
Totaal 05 Financiële baten en lasten	6.000	59.004	1.505
Resultaat	-739.674	201.667	223.018

Het resultaat over kalenderjaar 2019 is fors positiever dan is begroot en wordt in belangrijke mate veroorzaakt door:

- De normaanpassingen van het ministerie (163K);
- De extra ontvangen gelden vanuit het Convenant Aanpak lerarentekort die begin november 2019 is gesloten (133K);
- De gerealiseerde groeitelling (21K);
- De hogere bijdragen voor asielzoekers (134K);
- De hogere bijdragen vanuit het Samenwerkingsverband (51K);
- De vrijval van de onderhoudsvoorziening (€ 182K) waar een dotatie (20K) was begroot;
- Lagere Afschrijvingslasten (140K).

De gelden vanuit het Convenant Aanpak lerarentekort, ontvangen in november, dienen mede ter dekking van de eenmalige salarisbetaling die in februari 2020 wordt uitbetaald, zoals deze is vastgesteld in de nieuwe cao voor het primair onderwijs per 1 januari 2020.

Hiermee is eigenlijk het resultaat over 2019 te hoog en zal het resultaat over kalenderjaar 2020 door de eenmalige salarisbetaling in februari negatiever uitvallen.

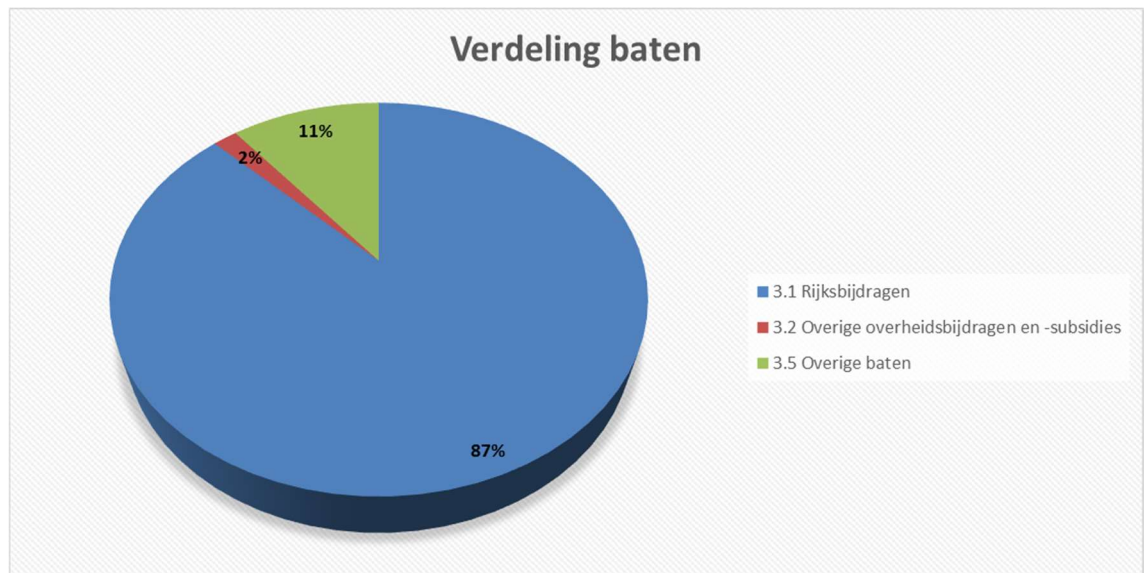
Indien de normaanpassingen, de gelden vanuit het Convenant en de vrijval uit de onderhoudsvoorziening buiten beschouwing wordt gelaten (totaal 498K), zou het resultaat negatief zijn geweest, te weten -242K.

Dit is positiever dan was begroot (-739,7K) en wordt in belangrijke mate veroorzaakt door

- De niet begrote compensatie transitievergoedingen;
- Hogere bijdragen vanuit het Samenwerkingsverband;
- De niet begrote groeitellingen;
- Verrekening loonheffing van de belastingdienst;
- Niet bestede kosten afkoop/outplacement;
- Lagere gemiddelde personeelslast en lagere kosten van vervanging;
- Lagere afschrijvingslasten.

Baten 2019

De realisatie van de totale baten is 8% hoger dan de begroting 2019 en is 7% hoger dan in kalenderjaar 2018. Zoals uit onderstaande grafiek blijkt is de stichting nagenoeg volledig afhankelijk van de overheid (Ministerie en Gemeente). De opbrengsten bestaan grotendeels uit de Rijksbijdragen van het OCW (87%).

Het positieve verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt door de hogere Rijksbijdragen en de hogere overheidsbijdragen- en subsidies. Daarnaast zijn ook de overige baten hoger uitgevallen door de hogere private baten, de hogere detacheringsvergoedingen en door een aantal baten die niet waren begroot, zoals de premies loonheffingen en de bijdragen vanuit Visio expertisecentrum.

Dat de Rijksbijdragen hoger zijn uitgevallen wordt vooral veroorzaakt door de normaanpassingen van het ministerie, de extra ontvangen gelden vanuit het Convenant Aanpak lerarentekort die begin november 2019 is gesloten, de verhoging van de werkdrukkiddelen met ingang van 1 augustus 2019 en verder door de niet begrote groeitelling, de hogere Rijksvergoeding voor asielzoekers/eerste opvang vreemdelingen en de hogere vergoeding vanuit het Samenwerkingsverband Groningen.

Opgemerkt wordt dat de eenmalige uitkering die in februari 2020 wordt versterkt worden gedekt door de extra ontvangen gelden vanuit het Convenant Aanpak lerarentekort en de normaanpassingen.

De normaanpassingen van het ministerie hebben betrekking op de indexering van de bekostiging, de verwerking van de oloploop in het budget voor functiedifferentiatie, de middelen voor de uitvoering van enkele onderwerpen uit het Regeringsakkoord 2017. De indexering van de personele bekostiging (op basis van schooljaar) is gebaseerd op de referentiesystematiek en vindt plaats op kalenderjaarbasis.

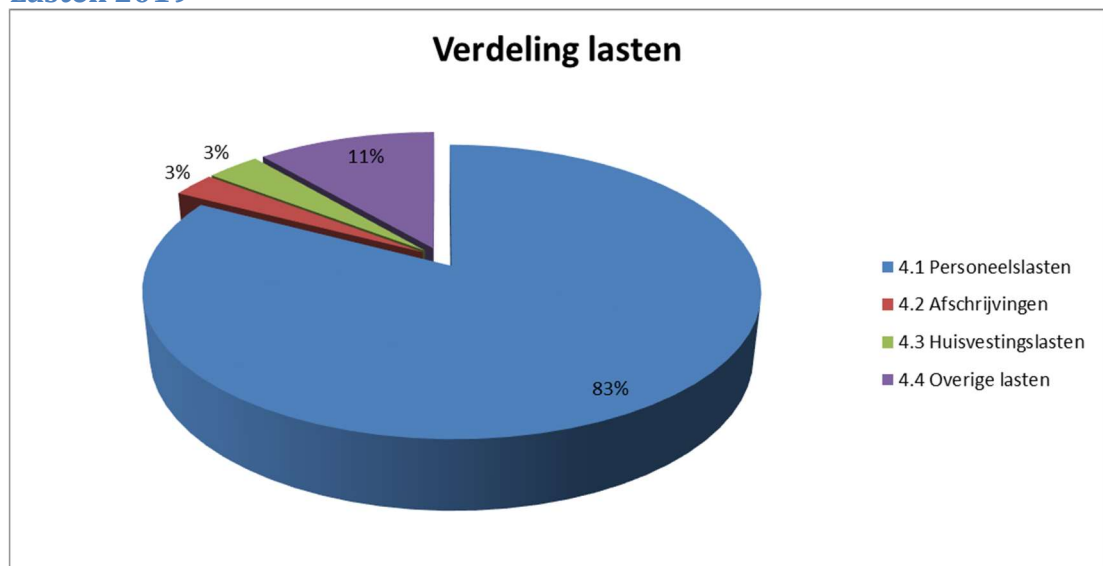
De extra gelden vanuit het convenant lerarentekort (€150 mln. voor po) zijn bestemd voor de beloningen vanuit de cao-onderhandelingen. De gerealiseerde groeitelling was niet begroot en deze zijn toegekend in verband met de tussentijdse groei van het aantal leerlingen. De Rijksvergoedingen asielzoekers vallen hoger uit door het hogere aantal leerlingen.

De vergoedingen vanuit het Samenwerkingsverband vallen hoger uit de ontvangen, maar niet begrote arrangementen, een bijdrage in de kosten voor onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen en een eenmalige uitkering vanuit kalenderjaar 2018.

De overheidsbijdragen en –subsidies vallen hoger uit door de verantwoording en afwikkeling van de subsidie NSA en Tussenklas. Hier was in de begroting onvoldoende rekening mee gehouden. Daarnaast vallen deze bijdragen hoger uit door de subsidie Impuls Muziekonderwijs, Arbeidsmarktplatform, Subsidie Gezonde School. Hier staan ook hogere lasten tegenover en hebben geen of nauwelijks een exploitatie effect.

De detachingsvergoedingen zijn hoger uitgevallen de stijging van de gemiddelde personeelslasten en doordat meer personeel is gedetacheerd.

Lasten 2019

Personele lasten

De personele lasten zijn ongeveer 1% lager dan begroot en ongeveer 8,3% hoger dan in 2018.

De personele lasten bestaan vooral uit salariskosten inclusief de uitkeringen (87%). Hierbij is het aandeel van de salariskosten van Onderwijzend Personeel (incl. uitkeringen) het grootst, te weten 59%. Het aandeel van de salariskosten directie

bedraagt ongeveer 8% en die van het Onderwijsondersteunend personeel bedraagt ongeveer 5%. Het aandeel voor vervanging inclusief de uitkeringen bedraagt ongeveer 15,2%.

Bij de personele lasten wordt ook rekening gehouden met de voorziening jubilea. Vanaf 2008 dient een voorziening te worden opgenomen voor de kosten van jubilea van het personeel in geval van 25-jarig of 40-jarig dienstverband binnen het onderwijs. De voorziening is afhankelijk van de duur van het dienstverband binnen het onderwijs en een blijf kans van het personeel per leeftijdscategorie voor het 25- en het 40-jarig jubileum. Voor 2019 levert dit een mutatie op van 47.112 (dotatie).

Het verschil in de personele lasten met de begroting wordt veroorzaakt door de lagere salariskosten inclusief de uitkeringen van ongeveer 3% als gevolg van een lagere gemiddelde personeelslast, doordat de vervanging wegens ziekte lager is uitgevallen, minder poolers zijn ingezet en doordat de kortdurende vervangingen intern zijn opgelost. Hiermee worden de hogere kosten van de inhuur van personeel volledig opgevangen. Dat de kosten van de inhuur van personeel is hoger uitgevallen wordt veroorzaakt door de inhuur van vervanging wegens ziekte en doordat de interimmanagers langer zijn ingehuurd. Verder wordt het verschil ook veroorzaakt doordat de kosten van afkoop/outplacement niet zijn gerealiseerd. Hiermee worden een aantal hogere kosten, zoals ook de hogere kosten van dotatie aan de jubileumvoorziening, volledig gecompenseerd.

Het verschil met kalenderjaar 2018 wordt veroorzaakt door de hogere salariskosten (inclusief de kosten van vervanging en uitkeringen), de hogere kosten van inhuur en de hogere overige personele lasten.

Dat de salariskosten inclusief de vervanging en de uitkeringen ten opzichte van kalenderjaar 2018 hoger zijn uitgevallen wordt veroorzaakt door een hogere inzet van personeel en door een hogere gemiddelde personeelslast. Dat in 2019 meer personeel is ingezet wordt vooral veroorzaakt door de extra inzet in verband met de verlaging van de werkdruk. Hier staat een hogere bekostiging tegenover.

De gemiddelde personeelslast is ten opzichte van kalenderjaar 2018 met 1,59% gestegen en wordt veroorzaakt door een hogere bruto(cao)loon (0,15%) en een stijging van de werkgeverslasten (1,43%). Het hogere bruto(cao)loon wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de personele mutaties en schaal aanpassingen. De stijging van de werkgeverslasten wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de stijging in de pensioen gerelateerde premies.

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten zijn ongeveer 68% lager dan begroot en ongeveer 3% lager dan in 2018.

De geplande investeringen zijn in 2019 niet volledig gerealiseerd aangezien het surplus van de investeringen, waar in de begroting rekening mee is gehouden, niet noodzakelijk waren. Daarnaast hebben de scholen ook niet vervangen, zoals wel was begroot.

De werkwijze rondom afboeken en bepaling resterende afschrijvingsperiode is afgestemd met de accountant en zodanig verwerkt in de jaarrekening.

Huisvestingslasten

De Huisvestingslasten zijn ongeveer 23% lager dan begroot en zijn ongeveer 13% lager dan de realisatie van 2018.

Het verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt door het vervallen van de dotatie onderhoud en de vrijval vanuit de voorziening onderhoud. Het gaat hierbij in totaal om 182K. Bij de beoordeling van de onderhoudsvoorziening is, mede als gevolg van de nieuwbouwplanning, vastgesteld dat er feitelijk nauwelijks een onderhoudsvoorziening noodzakelijk is voor de bestaande schoolgebouwen waar Noordkwartier verantwoordelijk voor is. Hierdoor is de voorziening onderhoud hoger dan noodzakelijk is en is deze grotendeels vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

Indien deze vrijval buiten beschouwing wordt gelaten zijn de huisvestingslasten hoger uitgevallen door de hogere kosten huur, energie en overige huisvestingslasten.

De hogere kosten van huur worden, naast de prijsstijgingen, vooral veroorzaakt door een hogere bijdrage voor de Citer, de Vore en de Triangel. In verband met de onduidelijkheid van de kosten van deze Kindcentra zijn deze kosten feitelijk te laag begroot. Daarnaast wordt het verschil veroorzaakt doordat de kosten de huur van de unit van de Zaaier te laag zijn begroot. De overige huisvestingslasten zijn hoger door de niet begrote kosten van verhuizingen. De veronderstelling was dat deze volledig door de gemeente vergoed zouden worden.

Het verschil met kalenderjaar 2018 wordt vooral veroorzaakt de vrijval van de onderhoudsvoorziening en de lagere onderhoudskosten en deze worden beiden veroorzaakt door de nieuwbouwplanning van de scholen.

Overige Lasten

De overige lasten zijn ongeveer 39% hoger dan begroot en ongeveer 21% hoger dan de realisatie van 2018.

Het verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt door de hogere kosten die ten laste komen van de ontvangen subsidie en de hogere private lasten. Daarnaast wordt het verschil veroorzaakt door de hogere kosten van leermiddelen en de hogere vergoeding voor de Raad van Toezicht.

De kosten ten laste van de subsidies hebben vooral betrekking op de kosten van de subsidie NSA en de Tussenklas en hier staan ook hogere baten tegenover en deze hebben geen exploitatie-effect. De hogere private lasten worden nagenoeg volledig gedekt door hogere private baten en hebben eveneens nauwelijks effect op de exploitatie.

De kosten van Leermiddelen hebben betrekking op de kosten van verbruiksmiddelen, reproductie en Licenties op leermiddelen. Deze kosten zijn ten opzichte van kalenderjaar 2018 gestegen en dit heeft onder anderen te maken te maken met prijsstijgingen, de toename van ICT in het onderwijs.

Het verschil met kalenderjaar 2018 wordt veroorzaakt door de stijging van de vergoeding van de Raad van Toezicht, de kosten van licenties, de hogere kosten ten laste van de subsidies en de hogere private lasten.

Treasury- en financieringsbeleid

De uitgangspunten van het voorschrift beleggen en belenen is vertaald in ons treasurystatuut, welke voldoet aan de Regelingen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Hierin staan de regels voor het beleggen en belenen van publieke middelen. In dit statuut wordt het treasurybeleid uiteengezet en een beschrijving gegeven van bevoegdheden en verantwoordelijkheden in het kader van de treasuryfunctie.

Het bevoegd gezag heeft een deel van het stichtingsvermogen belegd bij A.S.R. de Nederlandse vermogensbeheerders in het AKF Onderwijs Fonds. De financiële vaste activa is volledig gefinancierd met privaat vermogen.

De waardeverandering van de financiële activa heeft betrekking op de waardeverandering van de beleggingen, welke zijn aangepast aan de actuele marktwaarde. Het saldo van de beleggingen bedroeg in het begin van 2019 €1.684.101,-. In verband met de waardestijging als gevolg van de stijging van de marktwaarde van de participaties, ad €58.984,-, is het saldo van de beleggingen gestegen naar €1.743.085,-.

In 2019 is een rendement gerealiseerd van ongeveer 3,5%. Dit rendement wordt gevormd door de ontvangen renten en op de waardeverandering van de financiële vast activa. Het rendement ten opzichte van (gemiddelde) aankoopwaarde bedraagt 19,09%.

Financiële ontwikkelingen en overige financiële informatie

Algemene Ontwikkeling

De personele bekostiging vanuit het ministerie is gebaseerd op de teldatum per 1 oktober en geldt voor het daaropvolgende schooljaar. Verder geldt dat vergoeding voor de leerlingen in de onderbouw hoger ligt dan die voor de leerlingen in de bovenbouw. Wat betreft de personele inzet hanteert de stichting vanaf kalenderjaar 2011 de zogenaamde T-systematiek. Deze systematiek wijkt af van de bekostiging van het ministerie, welke gebaseerd is op de T-1 systematiek. Hierbij wordt de personele bekostiging (van het ministerie) gebaseerd op het aantal leerlingen op 1 oktober van het voorgaande kalenderjaar. De groeischolen kunnen hierdoor meer personeel inzetten, dan het ministerie bekostigd.

Er is binnen de stichting gekozen voor de T-systematiek om de inzet van personeel te baseren op basis van het aantal, dat daadwerkelijk in het betreffende kalenderjaar op school aanwezig zijn. Dit om de kwaliteit van het onderwijs op peil te kunnen houden, aangezien de personele inzet van leerkrachten hiermee is afgestemd op het aantal leerlingen op dat moment. Met ingang van kalenderjaar 2012 wordt conform een beleidsrijke begroting gewerkt, waarbij het aantal leerlingen per groep een belangrijke rol speelt.

Zoals eerder is aangegeven zal het aantal leerlingen de komende jaren verder dalen in verband met de krimp, maar ook als gevolg de geplande fusies. Dit heeft gevolgen voor de inkomsten van de stichting. Deze ontwikkeling past overigens binnen het regionale beeld, waarbij de verwachting is dat op lange termijn het aantal leerlingen fors zal dalen door minder geboorten en mede door de trek vanuit de provincie naar de stad. Ook kunnen de aardbevingen in Groningen een negatief effect hebben op de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Met de terugloop van het aantal leerlingen wordt sinds 2007 al rekening gehouden.

Vermogenspositie

De financiële positie van de stichting wordt weergegeven met de kentallen Liquiditeit, Solvabiliteit en het weerstandsvermogen.

Kengetallen	2019	2018	2017	2016	2015	2014	Signaleringswaarden
Liquiditeit	2,12	2,58	2,25	2,28	1,86	1,67	< 0,75
Solvabiliteit	75,2%	72%	68,2%	67,8%	65,5%	70,1%	< 30%
Weerstandsvermogen incl. privaat vermogen	43,6%	45,2%	45,2%	41%	36%	37%	< 5%
Weerstandsvermogen excl. privaat vermogen	27,5%	27,9%	26,7%	25,8%	16%	20%	< 5%
Rentabiliteit	2%	2,2%	7,3%	4,0%	0,3%	-5,1%	1-jarig < -0,10 2-jarig < -,05 3 jarig < 0

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om op tijd haar schulden te kunnen betalen. De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om in geval van liquidatie aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.

Het weerstandsvermogen geeft indicatie van de financiële reservepositie. Dit wordt gedefinieerd als het eigen vermogen gedeeld door de totale baten uit de bedrijfsvoering. Hierbij geldt een ondergrens van 5%.

De rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief resultaat.

Ten aanzien van de beoordeling van de financiële positie van de stichting is het volgende van belang:

De organisatie is liquide bij een ratio van 0,75 of meer en de onderneming is solvabel wanneer het percentage hoger dan of gelijk is aan 30%. Bij het weerstandsvermogen wordt een ondergrens gehanteerd van 5%.

De hoge liquiditeit en solvabiliteit zijn vooral te danken aan het beschikbaar privaat vermogen. De kengetallen worden enerzijds beïnvloed door het exploitatieresultaat en anderzijds door de gerealiseerde investeringen.

De financiële positie van de stichting is in vergelijking met het kalenderjaar 2018 iets verminderd, als gevolg van de gerealiseerde investering. Desondanks is de organisatie net zoals voorgaande jaren in voldoende mate, ook dankzij het privaat vermogen, in staat om haar schulden te kunnen voldoen.

Gelet op bovenstaande kan gesteld worden dat de stichting, mede dankzij het private vermogen, er financieel gezien goed voor staat. Voor de komende 4 jaren is een negatief resultaat begroot en zal de financiële positie van de organisatie, ondanks deze resultaten en geplande investeringen, gezond blijven.

Bestemmingsreserves

De stichting beschikt verder over diverse bestemmingsreserves. Het betreffen hier de bestemmingsreserve Personeel en Privaat.

Een bestemmingsreserve wordt omschreven als een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Bestemmingsreserves hebben een expliciet

karakter omdat de instelling van dergelijke reserves bewust genomen is. Reserves worden gevormd door bestemming van voordelige jaarrekening saldi. Een bestemmingsreserve heeft dus minimaal de volgende kenmerken: Ingesteld bij een voorafgaand expliciet bestuurlijk besluit, een nauwkeurig omschreven bestemming (volgens voorgeschreven model), een afhankelijk bestaan, m.a.w. is de bestemming bereikt, dan houdt de reserve op te bestaan en vloeit het restant terug naar de algemene reserve. Het vormen van, het toevoegen aan, of onttrekken van reserves behoort tot het autorisatierecht van het Bestuur. Bestemmingsreserves kunnen uitsluitend bij bestuurlijk besluit worden gevormd op begrotingsbasis of uit het resultaat van een begrotingsjaar als separaat voorstel. Nadat het bestuur de jaarrekening heeft vastgesteld en de bestemming van het resultaat heeft bepaald, mogen er toevoegingen (dotaties) of onttrekkingen plaatsvinden op de bestemmingsreserves.

De bestemmingsreserves Personeel betreft een reserve voor nascholing, mobiliteit, ouderschaps- en zorgverlof en algemeen. Deze reserve zal ook gebruikt worden voor de gevolgen van de krimp. Vanaf 2018 wordt deze reserve ook gebruikt om de risico van een hoog verzuim (boven de 6%) op te kunnen vangen.

Covid-19

Het coronavirus heeft voor een pandemie gezorgd die ook in Nederland heeft geleid tot een crisis. De crisis heeft over het verslagjaar 2019 geen gevolgen gehad en heeft daarmee geen gevolgen voor de feitelijke situatie op balansdatum. In 2020 hebben overheidsmaatregelen om het virus in te dammen grote gevolgen voor de samenleving. Voor het onderwijs betekent dit dat alle scholen gesloten worden. Voor welke periode is nog niet duidelijk. De sluiting heeft direct gevolgen voor het lesgeven, wat digitaal en op afstand moet plaatsvinden. Op korte termijn is dit in maart 2020 ingericht. Wel vraagt dit veel extra afstemming met de leerlingen, de leerkrachten en de ouders. De gevolgen van het lesgeven op afstand voor de resultaten van het onderwijs op lange termijn zijn op dit moment niet in te schatten. Ook de consequenties voor het personeel rond de verzwaring van de zorgtaak en eventueel uitval door ziekte zijn moeilijk in te schatten. Met de huidige informatie gaan we er vanuit dat de beschikbaarheid van lesmateriaal en digitale ondersteuning voorlopig voldoende beschikbaar is en blijft. Financieel verwachten we geen directe grote gevolgen op de inkomsten en uitgaven van de onderwijsinstelling. Daarmee voorzien we ook geen gevolgen voor de continuïteit van de onderwijsinstelling.

Hoofdstuk 6: Materiële zaken en Huisvesting

Algemeen

In 2015 is in het kader van de aardbevingsbestendigheid bij alle scholen een inspectie uitgevoerd door VIIA in opdracht van de NAM. Dit om de aardbevingsbestendigheid van de schoolgebouwen in kaart te brengen en aan te geven welke maatregelen nodig zijn om de schoolgebouwen voldoende aardbeving bestendig te maken. Uit de inspecties is gebleken dat geen van de scholen van Noordkwartier voldoet aan de gestelde eisen voor aardbeving bestendigheid (groene versie NPR; voorjaar 2015). De hoog risico elementen (HRBE=High Risk Building Elements, b.v. schoorstenen) zijn bij alle scholen inmiddels verwijderd of aangepast.

Vanaf januari 2015 is er vanuit de gemeenten Loppersum en Delfzijl voor alle 9 gemeenten in het aardbevingsgebied een procedure opgesteld voor besluitvorming ten aanzien van het versterken van de schoolgebouwen, alsmede het integreren van de krimpogave die ook nog speelt in Noord Groningen. Per gemeente is een transitietafel opgericht en aan deze transitietafels is per gemeente een programmaplan opgesteld waarin wordt omschreven welke scholen versterkt worden, en voor welke scholen nieuwbouw wordt gerealiseerd.

Gerealiseerd onderhoud

Sinds juni 2013 worden de huisvestingszaken begeleid door het Onderwijsbureau Meppel. Het onderhoud van de schoolgebouwen wordt uitgevoerd conform de meerjarenonderhoudsplanung (MJOP). De uitgewerkte onderhoudsplanung staat sinds kort geheel in TOBIAS, het digitale informatie en administratie systeem. Basis voor de meerjarenonderhoudsplanung is de conditiemeting. Het Onderwijsbureau is in 2015 overgestapt op deze genormeerde (NEN) manier van inspecteren/schouwen van scholen.

De directeur van de school is verantwoordelijk voor aansturing van het regulier klein onderhoud. En de uitvoering van het planmatig preventief (=schilder) onderhoud, technisch binnenonderhoud en buitenonderhoud wordt begeleid door het Onderwijsbureau Meppel. Het buitenonderhoud is m.i.v. 1 januari 2015 overgeheveld van gemeente naar schoolbesturen.

In 2019 is er alleen noodzakelijk onderhoud uitgevoerd aangezien alle schoolgebouwen van Noordkwartier de komende jaren zullen worden vernieuwd of worden versterkt.

Scholenplan aardbevingsgebied

De projecten

Loppersum

De gemeenteraad van Loppersum heeft in juni 2015 een besluit genomen over het programmaplan en in november 2015 de benodigde financiering. De projectteams zijn ingericht en in 2016 gestart. Voor Noordkwartier zullen de volgende projecten worden gerealiseerd:

- Nieuwbouw Kindcentrum Loppersum (**CBS Roemte** en een school van Marenland/openbaar onderwijs)
- Nieuwbouw Kindcentrum Middelstum (**CBS Wicher Zitsema** en een school van Marenland/openbaar onderwijs)
- Nieuwbouw samenwerkingsschool/Kindcentrum Stedum (**De Klaver**).

In 2018 is gestart met de bouw, in 2019 zijn de gebouwen opgeleverd

Appingedam

De beide kindcentra in Appingedam, OPwierde (**CBS De Triangel** en een school van

Marenland/openbaar onderwijs) en Olingertil (**CBS De Citer** en een school van Marenland/openbaar onderwijs) zullen bouwkundig worden versterkt onder regie van de NAM/CVW. Tijdens de versterkingswerkzaamheden zullen de scholen in tijdelijke huisvesting worden ondergebracht. In 2017 is het voorbereidingstraject van de versterkingsoperaties opgestart.

Delfzijl

De gemeenteraad van Delfzijl heeft een besluit genomen over het programmaplan en de bijbehorende financiering. In grote lijnen ziet het programma er zo uit:

- Nieuwbouw Kindcentrum Spijk, (**CBS De Borgstee** samen met een school van Marenland/openbaar onderwijs);
- Nieuwbouw Kindcentrum West (**CBS De Windroos** en **CBS De Zaaier** zijn gestart met de fusiegesprekken en het opstellen van een PvE. De fusieschool zal deel uit gaan maken van het Kindcentrum West, samen met een school van Marenland/openbaar onderwijs en een school van Primenius/katholiek onderwijs.
- Versterken gebouw van De Windroos, wordt onderdeel van Kindcentrum West
- Nieuwbouw **samenwerkingsschool/kindcentrum Farmsumerborg**
- Vervangende nieuwbouw Kindcentrum Tuikwerd (**CBS De Vore** samen met een school van Marenland/openbaar onderwijs)

Hoofdstuk 7: Continuïteitsparagraaf

Algemeen

Noordkwartier heeft te maken met een aantal forse uitdagingen in haar omgeving. In willekeurige volgorde zijn de belangrijkste: de aardbevingsschade en de gevolgen daarvan voor de veiligheid van de scholen en eventuele nieuwbouw, de krimp en vergrijzing van de bevolking en de mogelijke verandering van de samenstelling van de bevolking, mede onder invloed van de aardbevingen.

In de voorgaande hoofdstukken is als rode draad aandacht besteed aan de ambities en de maatregelen van Noordkwartier die nodig zijn voor een gezonde en professionele bedrijfsvoering. Er deden zich geen zaken met politieke of maatschappelijke impact voor.

Deze punten verdienen ook in 2020 nog de volle aandacht.

Het Bestuur is van mening dat de organisatie in control is. Het 'in control' zijn betreft alle beleidsonderdelen: organisatie, personeel, onderwijs en financiën.

Ook in 2020 is er ruimte voor verdieping en verbreding. Deze verdieping en verbreding willen we ook terugzien in de ambities van de scholen. De directies benutten de professionele ruimte en creëren deze ruimte ook in de eigen school. De eigen kracht van de school kan worden benut binnen:

- Integraal Kindcentrum;
- Eigentijds en digitaal onderwijs;
- Passend onderwijs en meer- en hoogbegaafden;
- Pedagogisch klimaat.

Ook willen we ons nadrukkelijk verbinden met de omgeving: ouders/ verzorgers en andere belanghebbenden. Enkele ontwikkelingen op dit terrein zijn:

- Stakeholderbeleid;
- 'Samen voor het kind' met de gemeente.

Tenslotte zullen we de inzet ten aanzien van leren en ontwikkelen intensiveren.

Ontwikkelingen op dit terrein hebben betrekking op:

- Verantwoording laag in de organisatie: LeerKRACHT;
- Blijven leren: instrument MOOI;
- Intensivering samenwerking met andere partners.

Horizontale verantwoording en dialoog met belanghebbenden

Met de medezeggenschapsraden van de scholen en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad worden actuele zaken die spelen in de omgeving besproken en worden door de directeur en de bestuurder verantwoording afgelegd.

Jaarlijks wordt een 'lerarenarena' georganiseerd. Daarin wordt door leerkrachten van de verschillende scholen het beleid van de Stichting met het directieteam, de staf en de bestuurder besproken en wordt input geleverd voor het bestuursjaarplan.

Op de sommige scholen zijn, naast de reguliere ouderavonden en individuele gesprekken met ouder en kind, koffieochtenden waarin ouders/ verzorgers de gelegenheid hebben om met de directeur relevante onderwerpen te bespreken.

Op veel scholen worden, als onderdeel van de methodiek van stichting leerKRACHT, feedbackgesprekken gevoerd met leerlingen, daarin geeft de leerling feedback op het leerproces en het handelen van de leerkracht.

Financieel beleid

Kengetallen

Kengetal	2019	2020	2021	2022	2023
Bestuur / Management	9,59	10,52	10,28	9,98	9,64
Personeel primair proces	92,76	93,88	89,94	87,41	85,97
Ondersteunend Personeel	16,41	14,84	13,69	13,19	13,19
Leerlingaantallen 1-10	1279	1305	1270	1238	1200

Gelet op de verwachte afname van het aantal scholen op langere termijn zal er gestuurd blijven worden op invulling van management vacatures door meerscholen directeuren. In regionaal verband wordt de komende jaren onverminderd met Marenland, kinderopvangorganisaties en gemeenten gewerkt aan de ontwikkeling van (integrale) Kindcentrum.

Meerjarenbegroting 2020

BATEN	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Rijksbijdrage OC en W	9.721.714	9.219.306	9.035.953	8.761.668	8.537.345
Overige Overheidsbijdragen	201.088	41.798	35.006	35.095	35.276
Overige Baten	1.1912.726	1.149.168	1.109.167	1.113.895	1.120.297
Totale Baten	11.115.528	10.410.272	10.180.126	9.910.658	9.692.918

LASTEN	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Personele Lasten	9.061.772	9.026.096	8.606.897	8.479.989	8.417.766
Afschrijvingslasten	297.969	368.552	379.995	348.117	317.563
Huisvestingslasten	364.379	626.280	598.767	565.124	565.124
Overige Lasten	1.248.745	789.833	724.105	683.292	669.939
Totale lasten	10.972.866	10.810.761	10.309.764	10.076.522	9.970.392

RESULTAAT	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Rente baten	59.004	-	-	-	-
Netto Exploitatie resultaat	201.667	-400.489	-129.638	-165.864	-277.474

Op basis van de meerjarenbegroting volgt hier de geprognosticeerde balans voor de komende 4 jaar:

Activa	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Vaste activa					
Immateriële Vaste Activa	-	-	-	-	-
Materiële Vaste Activa	1.667.950	1.791.521	1.839.584	1.657.467	1.372.454
Financiële Vaste Activa	1.743.085	1.743.085	1.743.085	1.743.085	1.743.085
Totale vaste activa	3.411.035	3.534.606	3.582.669	3.400.552	3.115.539
Vlottende Activa					
Vorraden	-	-	-	-	-
Vorderingen	839.851	761.987	746.934	726.441	710.517
Effecten	-	-	-	-	-
Liquide middelen	2.233.738	1.724.789	1.474.694	1.484.766	1.505.948
Totaal Vlottende Activa	3.073.589	2.486.776	2.221.628	2.211.207	2.216.465
TOTALE ACTIVA	6.484.625	6.021.382	5.804.297	5.611.759	5.332.004

Passiva	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen					
Algemene reserve	2.495.438	2.094.949	1.965.312	1.799.447	1.521.973
Bestemmingsreserve Publiek	560.893	560.893	560.893	560.893	560.893
Bestemmingsreserve Privaat	1.818.426	1.818.426	1.818.426	1.818.426	1.818.426
Overige Reserves	-	-	-	-	-
Totaal Eigen Vermogen	4.874.757	4.474.268	4.344.631	4.178.766	3.901.292
Voorzieningen	159.385	141.410	141.529	153.569	169.161
Langlopende schulden	-	-	-	-	-
Kortlopende schulden	1.450.483	1.405.704	1.318.137	1.279.424	1.261.551
TOTAAL PASSIVA	6.484.625	6.021.382	5.804.297	5.611.759	5.332.004

Zoals uit bovenstaande balans blijkt neemt de Materiele Vaste Activa de komende 2 jaren verder toe als gevolg van de geplande investeringen in de Nieuwbouwscholen van Noordkwartier. Hierdoor dalen de liquide middelen en zullen de afschrijvingslasten stijgen. Nadat de investeringen zijn gerealiseerd zullen de afschrijvingslasten afnemen en zullen de liquide middelen ook weer toenemen.

Ondanks de investeringen en het geplande resultaat blijft de financiële positie Noordkwartier goed en wordt door middel van onderstaande kengetallen en kasstroomoverzicht bevestigd.

Financiële kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Solvabiliteit (excl. voorzieningen)	75,2%	71,78%	72,44%	72,07%	70,73%
Solvabiliteit 2 (incl. voorzieningen)	77,6%	74,08%	74,83%	74,76%	73,84%
Liquiditeit: Current Ratio	2,12	1,64	1,57	1,61	1,63
Liquiditeit: Cash Ratio	1,54	1,06	0,95	0,99	1,02
Rentabiliteit	2%	-3,85%	-1,27%	-1,67%	-2,86%
Weerstandsvermogen Ministerie	43,9%	42,43%	42,12%	41,59%	39,66%
Weerstandsvermogen Ministerie exclusief privaat vermogen	27,5%	24,96%	24,25%	23,24%	20,90%
Weerstandsvermogen exclusief de Materiele Vaste Activa	28,8%	25,22%	24,05%	24,87%	25,50%

Op basis van de meerjarenbegroting en balans volgt hier de geprognosticeerde kasstroom overzicht voor de komende 4 jaar:

Kasstroom	2019	2020	2021	2022
Kasstroom uit bedrijfsoperaties				
Resultaat voor financiële baten en lasten	142.663	-400.488	-129.637	-165.865
Aanpassingen voor:				
afschrijvingen	297.969	368.552	379.995	348.117
mutaties voorzieningen	- 178.387	-17.975	119	12.040
overige mutaties EV	-	-	-	-
Veranderingen in vlottende middelen				
vorderingen	- 109.395	77.867	15.053	20.493
kortlopende schulden	-17.844	-44.779	-87.567	-38.713
Ontvangen interest	20	-	-	-
Betaalde interest	-	-	-	-
Buitengewoon resultaat	-	-	-	-
Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten	135.026	-56.923	164.492	175.089
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(Des)investeringen immateriële vaste activa	-	-	-	-
(Des)investeringen materiële vaste activa	- 959.750	-492.123	-428.058	-166.000
(Des)investeringen financiële vaste activa	-	-	-	-
Totaal Kasstroom uit investeringsactiviteiten	- 959.750	-492.123	-428.058	-166.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutatie langlopende schulden	-	-	-	-
Totaal Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-	-	-
Mutatie liquide middelen				
Beginstand liquide middelen	3.058.462	2.233.738	1.724.789	1.474.694
Mutaties liquide middelen	- 824.724	-508.949	-250.095	10.072
Eindstand liquide middelen	2.233.738	1.724.789	1.474.694	1.484.766

Leerlingen

De leerlingen spelen een belangrijke rol in de stichting, aangezien hierop de bekostiging vanuit het ministerie wordt gebaseerd. Jaarlijks wordt de prognose van de leerlingaantallen in overleg met de schooldirecteuren vastgesteld en zo nodig bijgesteld. Het aantal leerlingen per 01-10-2019 (1.279 leerlingen) is ten opzichte van 01-10-2018 (1.338 leerlingen) marginaal gedaald met 59 leerlingen. In de begroting van 2019 was rekening gehouden een lichte stijging van het aantal leerlingen. Echter door niet verwachte verhuizingen door onder anderen de aardbevingsproblematiek is het aantal leerlingen gedaald. In de huidige prognose zal het leerlingaantal dalen naar ongeveer 1.200 leerlingen in 2023. Hierbij is dan ook rekening gehouden met de fusie tussen de Windroos en de Zaaier en de fusie van de Borgstee met de Fiepko Coolman.

Investerings

In de begroting is ook rekening gehouden met de geplande investeringen. Hierbij is rekening gehouden met de te verwachten krimp van het aantal leerlingen en met de nieuwe huisvesting in de toekomst van een aantal scholen, als gevolg van de aardbevingen. Het beleid richt zich op samenwerking van scholen, daarop zijn de investeringsplannen bijgesteld. Zoals uit de meerjarenbegroting blijkt, wordt ook in de komende jaren geïnvesteerd in inventaris voor de nieuwe scholen. Gelet op deze investeringen is het van belang om inzicht te hebben in de liquiditeit op langere termijn. Uit het kasstroomoverzicht blijkt dat Noordkwartier deze investeringen kan realiseren, zonder dat de liquiditeit van de organisatie in gevaar komt. Hierbij is het van belang, dat de begrote resultaten voor de komende jaren niet negatiever uit zullen vallen.

Personeel

Door het lerarentekort is flankerend beleid om het zittend personeel te beschermen, ondanks de gestaag dalende leerlingaantallen op onze scholen, niet meer aan de orde. Noordkwartier hanteert desondanks een flexibele schil ter hoogte van minimaal 4% van het totale personeelsbestand in haar flexpool om een mogelijke teruggang in personeel op te kunnen vangen. Overigens wordt bij de gewenste inzet van personeel rekening gehouden met de ontwikkeling van het aantal leerlingen.

Verder is Noordkwartier vanaf 1 januari 2018 Eigen Risicodrager geworden voor het verzuim. In de begroting is rekening gehouden met een verzuim van 6%. Verder wordt, indien het verzuimpercentage hoger is dan 6% een beroep gedaan op de in de loop van de afgelopen jaren gevormde bestemmingsreserve personeel.

Materiele kosten

De materiële bekostiging is berekend op basis van de werkelijke leerlingaantallen per 1 oktober 2018 en de normbekostiging 2019. Op een aantal van deze kosten sturen we nadrukkelijk, omdat deze leerling afhankelijk zijn. Verder wordt opgemerkt, dat in de begroting rekening is gehouden met de vorming van de voorziening binnen-onderhoud en voor buiten-onderhoud. Hiermee worden op dit moment nog niet het risico gedekt van leegstand. Maar hier wordt in de toekomst op ingespeeld door bij de nieuwbouw hier rekening mee te houden en door middel van scholenfusies.

Resultaat

De begrote opbrengsten zijn gebaseerd op de prognose van de ontwikkeling van het aantal leerlingen in de komende jaren. Verder zijn de loonkosten doorgerekend tot en met kalenderjaar 2023, waarbij ook rekening is gehouden met een aantal noodzakelijke taakstellingen (minder inzet van personeel). De afschrijvingskosten zijn meegenomen, op basis van de door de scholen en bovenschools management geplande investeringen. Hierbij is rekening gehouden met de geplande scholenfusies per 1 augustus 2020 van de Borgstee en de Fiepko Coolman alsmede de scholenfusie per 1 augustus 2021 van de Windroos en de Zaaier.

Goed bestuur zorgt voor een optimale inzet van mensen en middelen en maakt dat onderwijskwaliteit, opbrengsten, goed werkgeverschap en ouderparticipatie in het handelen centraal staan. Daarbij moet aandacht zijn voor risico's en risicobeheersing. Risicomanagement bestaat uit het op een gestructureerde wijze identificeren, analyseren en beheersen van risico's. Het gaat daarbij vooral om risico's die de realisering van strategische doelen kunnen belemmeren.

Hoofdstuk 8: Interne risicobeheersing en controlesysteem

Doel van het intern risicobeheersingssysteem is dat zicht bestaat op het ontstaan van mogelijke risico's, zodat via gerichte interventies deze risico's vermeden kunnen worden of de gevolgen van die risico's geen negatief effect hebben op welk aspect van de organisatie dan ook. In 2019 is Noordkwartier in grote lijnen geslaagd het voorkomen van risico's

Het interne risicobeheersingssysteem van het bestuur bestaat uit:

- De planning- en controlecyclus: elk jaar wordt voor de komende vier jaar een financiële planning opgesteld. In deze plannen worden het strategische beleid en de financiering hiervan verder uitgewerkt. Het plan omvat ook de strategische doelstelling voor het komende jaar en het budget. Periodiek wordt gerapporteerd over de operationele en financiële performance (early warning system) middels Planning & Control sessies;
- Accountantsverklaring: hierin wordt de betrouwbaarheid van de financiële rapportage expliciet door het verantwoordelijke management bevestigd;
- Duidelijke rollenscheiding is aangebracht binnen het bestuur door 'Code goed bestuur'.
- Voor de financiële aspecten van een school gebruik worden gemaakt van een managementinformatiesysteem, waarmee elke schooldirecteur zijn financiële huishouding kan monitoren en op basis daarvan kan bijsturen. De bestuurder heeft inzage in de exploitatie en kan op basis daarvan tot bijsturing komen. Hierdoor is op school- en stichtingsniveau een actueel inzicht beschikbaar. Viermaal per jaar legt de bestuurder verantwoording af over het beloop van de exploitatie aan de RvT, waarbij tevens een toelichting wordt gegeven op het financieel beloop.
- Binnen Noordkwartier wordt gewerkt met het systeem ProActief van Onderwijsbureau Meppel. Met behulp van dit systeem worden de facturen gecreëerd door middel van het zogenoemde vier-ogenprincipe. Het procedureel uitgangspunt hierbij stelt dat voor bepaalde handelingen altijd twee mensen nodig zijn, zodat zij elkaar kunnen controleren ter voorkomen van fraude en andere misstanden. Deze periodieke verantwoording stelt de RvT in staat het toezicht op goede wijze inhoud te geven.
- In kalenderjaar 2020 zal gebruik gemaakt worden van een nieuw verantwoordingssysteem voor de schooldirecteuren, zodat ook de schooldirecteur zich periodiek kan verantwoorden richting de bestuurder. Hiermee wordt de grip op de financiële huishouding van de school verder vergroot.

Budgetbeheer en financiële buffers bij risicomanagement

Budgetbeheer verwijst naar de capaciteit van een organisatie om tegenvallers op korte en middellange termijn op te vangen en de rol die financiële buffers bij dit alles kunnen en moeten spelen. Goede liquiditeitsbegrotingen en meerjarige exploitatie- en investeringsbegrotingen zijn van groot belang. Zij maken duidelijk welke invloed investeringen en exploitatieresultaten hebben op de liquiditeit van Noordkwartier. De aanwezigheid van financiële buffers mag er niet toe leiden dat de beheersing van risico's niet ter hand worden genomen.

Het aanleggen van buffers is alleen te rechtvaardigen voor risico's die niet op andere manieren beheersbaar zijn of onvoldoende voorzien kunnen worden.

Het gaat dan om:

Grote fluctuaties in leerlingenaantallen:

- Gelet op de verwachte ontwikkeling van het aantal leerlingen is de kans hierop klein, aangezien in de meerjarenbegroting rekening wordt gehouden met de ontwikkeling van het aantal leerlingen en hier wordt rekening mee gehouden met de gewenste personele inzet.

Financiële gevolgen van arbeidsconflicten

- Zie ook Hoofdstuk 3: Personele kengetallen en personeelsbeleid. De kans hierop is klein.

Instabiliteit in de bekostiging.

- De kans hierop op middellange termijn is klein.

Onvolledige indexatie van de bekostiging

- Kans is aanwezig, maar dit risico is beperkt en beheersbaar.

Risico als gevolg van de aardbevingsproblematiek, die gelet op de inzet die wordt gevraagd van Noordkwartier aanzienlijk is.

- De kans hiervan is groot en de voor de kosten van de ingeschatte inzet hiervan is een bedrag gereserveerd op de balans. Het gaat hierbij dan om de extra inzet die nodig voor de begeleiding van de nieuwe huisvesting en inrichting hiervan. Deze extra inzet wordt gedekt door de ontvangen en gereserveerde gelden van de Nationaal Coördinator (€221.000,-)

Restrisico's (voortkomend uit een deugdelijke risico-inventarisatie) waarbij voor de eerste vier risico's alle moeite gedaan moet worden om de kans van optreden en de gevolgen direct of indirect te beïnvloeden.

De omvang van de bufferliquiditeit moet passen bij het risicoprofiel.

De Commissie Don heeft normen bepaald voor de benodigde bufferliquiditeit. Dit bedrag kan worden verhoogd of verlaagd als de vijf genoemde risico's een duidelijk andere omvang hebben. Men spreekt van een toereikend beheersingsniveau wanneer een schoolbestuur voor meer dan 60% van de middelgrote en urgente risico's adequate beheersingsmaatregelen heeft getroffen. In dat geval kan volstaan worden met een door de Commissie Don geadviseerde bufferliquiditeit.

Zoals eerder is vermeld, geeft het weerstandsvermogen een indicatie van de financiële reservepositie. Het weerstandsvermogen wordt verschillend gedefinieerd. Zo definieert het ministerie het weerstandsvermogen als het eigen vermogen gedeeld door de totale baten uit de bedrijfsvoering en dient minimaal 5 te zijn.

Ook wordt het weerstandsvermogen worden berekend door het eigen vermogen te corrigeren voor de materiële vaste activa, en dit weg te zetten tegen de rijksbijdragen (Eigen vermogen – materiële vaste activa)/ Rijksbijdragen). In deze berekening wordt dus het eigen vermogen gecorrigeerd voor de materiële vaste activa en wordt hierdoor het weerstandsvermogen uitsluitend gebruikt als bufferfunctie en niet als financieringsfunctie. Vaste activa kunnen immers niet verkocht worden om calamiteiten te financieren. Daardoor zou de continuïteit van de organisatie in gevaar komen. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt als voldoende gezien.

Stichting Christelijk Primair
Onderwijs Noordkwartier

Financieel jaarverslag 2019

Inhoudsopgave

Toelichting op onderdelen van het jaarverslag	Pagina
Bestuursverslag	1
Financiële kengetallen	63
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2019	64
Staat van baten en lasten over 2019	66
Kasstroomoverzicht	67
Toelichting behorende tot de jaarrekening:	68
Grondslagen	68
Toelichting op de balans per 31 december 2019	71
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	75
Gebeurtenissen na balansdatum	75
Model G, Overzicht doelsubsidies OCW	76
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019	77
Overzicht verbonden partijen	80
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	81
Bestemming van het resultaat	83
Gegevens over de rechtspersoon	84
Overige gegevens	
Controleverklaring	85

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kunnen een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
<u>Rentabiliteit</u> <i>Exploitatieresultaat in een percentage van de totale baten.</i> De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van een instelling elkaar in evenwicht houden.	2%	2%
<u>Current ratio</u> <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i> Deze verhouding geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de organisatie in staat aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen.	2,12	2,58
<u>Solvabiliteit 1</u> <i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i>	75,2%	72,1%
<u>Solvabiliteit 2</u> <i>Eigen vermogen plus voorzieningen / totale passiva</i> De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% (solvabiliteit 1) dan is de organisatie in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Bij solvabiliteit 2 wordt door het ministerie van OCW een signaleringswaarde gehanteerd van 30%.	77,6%	77,3%
<u>Weerstandsvermogen</u> <i>(Eigen vermogen minus Materiele vaste activa) / Totale baten</i> Het weerstandsvermogen geeft de vrije vermogensbuffer aan voor het opvangen van calamiteiten. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt gezien als voldoende buffer.	28,8%	35,5%
Aantal leerlingen per teldatum 1-10 (t-1)	1.338	1.348
Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)	118,76	113,84
<u>Personeelskosten per FTE</u>	76.301	73.497

Het verschil in het aantal fte tussen kalenderjaar 2018 en 2019 wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de extra inzet voor werkdrukvermindering en doordat meer personeel is gedetacheerd.

A.1.1 Balans per 31 december 2019

(na verwerking resultaatbestemming)

1.	Activa	31 december 2019	31 december 2018
1.2	Materiële vaste activa	1.667.950	1.006.170
1.3	Financiële vaste activa	1.743.085	1.684.101
	Totaal vaste activa	3.411.035	2.690.271
1.5	Vorderingen	839.851	730.456
1.7	Liquide middelen	2.233.738	3.058.462
	Totaal vlottende activa	3.073.589	3.788.919
	Totaal activa	6.484.625	6.479.189

2.	Passiva	31 december 2019	31 december 2018
2.1	Eigen vermogen	4.874.757	4.673.090
2.2	Voorzieningen	159.385	337.772
2.4	Kortlopende schulden	1.450.483	1.468.327
	Totaal passiva	<u>6.484.625</u>	<u>6.479.189</u>

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2019

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3. Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	9.721.714	9.164.665	9.080.580
3.2 Overige overheidsbijdragen	201.088	9.064	275.345
3.5 Overige baten	<u>1.192.726</u>	<u>1.033.423</u>	<u>983.806</u>
Totaal baten	11.115.528	10.207.152	10.339.731
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	9.061.772	9.149.950	8.366.594
4.2 Afschrijvingen	297.969	437.534	307.541
4.3 Huisvestingslasten	364.379	478.346	424.222
4.4 Overige lasten	<u>1.248.745</u>	<u>886.996</u>	<u>1.019.861</u>
Totaal lasten	<u>10.972.866</u>	<u>10.952.826</u>	<u>10.118.218</u>
Saldo baten en lasten	142.663	745.674-	221.514
5 Financiële baten en lasten	59.004	6.000	1.505
Netto resultaat	<u><u>201.667</u></u>	<u><u>739.674-</u></u>	<u><u>223.018</u></u>

A.1.3 Kasstroomoverzicht

	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	142.663	221.514
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	297.969	307.541
- Mutaties voorzieningen	178.387-	108.154-
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	109.395-	23.847
- Kortlopende schulden	17.844-	159.787-
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>135.006</u>	<u>284.960</u>
Ontvangen interest	<u>20</u>	-
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	135.026	284.960
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investerings materiële vaste activa	959.750-	142.954-
		-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>959.750-</u>	<u>142.954-</u>
Mutatie liquide middelen	824.724-	142.006
Beginstand liquide middelen	3.058.462	2.916.457
Mutatie liquide middelen	<u>824.724-</u>	<u>142.006</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>2.233.738</u></u>	<u><u>3.058.463</u></u>

Toelichting behorende tot de jaarrekening:

Grondslagen

De activiteiten van Stichting Christelijk Primair Onderwijs Noordkwartier bestaan uit het geven van primair onderwijs.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is vastgesteld dat de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Voor zover niet anders is vermeld worden activa, voorzieningen en schulden opgenomen tegen de nominale waarde.

De genoemde bedragen, voorzover niet anders vermeld, zijn opgenomen in hele euro's.

Het kasstroomoverzicht is opgenomen volgens de indirecte methode. De toelichting vloeit voort uit de toelichting op de afzonderlijke posten in de jaarrekening en is daarom niet apart opgenomen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief.

De kosten van groot onderhoud worden in de jaarrekening verwerkt middels een voorziening groot onderhoud. De grondslagen zijn opgenomen onder de grondslagbeschrijving van voorzieningen.

De activeringsgrens is: € 500,-

Het systeem van afschrijvingen is als volgt:

Gebouwen, bestaande uit:

- Gebouwen 3% en 5% van de aanschafwaarde

Inventaris en apparatuur, bestaande uit:

- Inventaris 5% en 10% van de aanschafwaarde
- ICT 10% en 20% van de aanschafwaarde
- Technische inventaris 10% en 5% van de aanschafwaarde

Overige vaste bedrijfsmiddelen, bestaande uit:

- Onderwijsleerpakket 13% van de aanschafwaarde

Schattingswijziging herziening afschrijvingstermijnen 2018

In 2020 zullen de Farsermerborg en de Borgstee hun intrek nemen in een nieuw te bouwen schoolgebouw.

Voor de activa welke niet wordt meegenomen naar het nieuwe schoolgebouw zijn bij het opstellen van de jaarrekening 2018 de afschrijvingstermijnen herzien. De resterende boekwaarde per 1 januari 2018 wordt afgeschreven over de resterende levensduur

Dit ook van toepassing geweest voor de Wicher Zitsema, De Roemte en de Klaver .

In 2019 hebben deze scholen hun intrek genomen in het nieuwe Schoolgebouw. De activa welke niet is meegenomen moet eveneens afgeboekt worden en hiervoor is in 2018 de afschrijvingstermijn voor resterende boekwaarde herzien.

In de jaarrekening van 2018 is voor de afboeking al rekening gehouden met een bedrag van €94.512 en in

kalenderjaar 2019 leidt bovenstaande tot een aanvullende last van € 72.113. De werkwijze rondom afboeken en bepaling resterende afschrijvingsperiode is afgestemd met de accountant en zodanig verwerkt in de jaarrekening

Financiële vaste activa

De leningen en vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. De onder de financiële vaste activa opgenomen obligaties worden, voorzover ze worden aangehouden tot het einde van de looptijd, gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde. Obligaties die niet tot het einde van de looptijd worden aangehouden, worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Aandelen worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

Vorderingen

Bij eerste verwerking worden de vorderingen opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De vorderingen worden verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De Algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen werkelijke baten en lasten.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve privaats is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen en middels het private resultaat over het onderhavige boekjaar.

De bestemmingsreserve Personeel betreft een reserve voor nascholing, mobiliteit, ouderschaps- en zorgverlof en algemeen. Deze reserve zal ook gebruikt worden voor gevolgen van krimp.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen ter zake van personeel en soortgelijke verplichtingen. Deze worden opgenomen tegen de berekende contante waarde. Een voorziening wordt eerst gevormd als voldaan is aan de vereisten terzake van het vormen van voorzieningen.

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Schattingswijziging discontovoet:

In verband met de gedaalde marktrente is de discontovoet vanaf 2019 verlaagd naar 1%. Het percentage is gebaseerd op de van overheidswege vastgestelde risicovrije reële discontovoet in maatschappelijke kosten - batenanalyses voor investeringsprojecten. Door de verlaagde is de voorziening toegenomen met €12.211.

De voorziening onderhoud is gebaseerd op de onderhoudsplanning van de komende jaren. De dotatie is op basis van de planning berekend en gelijkmatig verdeeld over de jaren. Periodiek wordt de planning geactualiseerd. Jaarlijks wordt bekeken of de dotatie toereikend is. In de Regeling jaarverslaggeving onderwijs is een tijdelijke overgangsregeling opgenomen voor het toepassen van de methode van kostenegalitatie voor de voorziening groot onderhoud. Van deze tijdelijke overgangsregeling is gebruikt gemaakt bij het berekenen van de voorziening groot onderhoud.

De Wicher Zitsema, De Roemte en de Klaver zijn in 2019 naar nieuwbouw gegaan. Er wordt nog overleg gevoerd over de afspraken omtrent onderhoud met de verschillende gebruikers. In de jaarrekening is voor dezescholen nog geen bedrag opgenomen in de voorziening.

Langlopende en kortlopende schulden

De langlopende en kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Langlopende/kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde

Pensioenen

Er is één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Per ultimo boekjaar heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 95,8% (Beleidsdekkingsgraad). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege toegekende (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en (gemeentelijke) overheidsbijdragen, alsmede de van derden toegekende overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen die hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

A.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2019

1. Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde per 31 december 2018	Afschrijvingen tot en met 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2018	Mutaties 2019				Aanschaf- waarde per 31 december 2019	Afschrijvingen tot en met 31 december 2019	Boekwaarde per 31 december 2019
				Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvesteringen			
1.2.2 Inventaris en apparatuur	4.144.640	3.396.161-	748.478	932.249	365.314-	238.137-	365.314	4.711.575	3.268.984-	1.442.591
1.2.3 Overige vaste bedrijfs- middelen	1.303.595	1.045.903-	257.692	27.500	3.500-	59.833-	3.500	1.327.595	1.102.236-	225.359
Materiële vaste activa	5.448.235	4.442.065-	1.006.170	959.750	368.814-	297.969-	368.814	6.039.170	4.371.220-	1.667.950

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten Meubilair, Technisch inventaris en ICT middelen.

Onder overige vaste bedrijfsmiddelen vallen investeringen in onderwijsleerpakket en overige investeringen.

1.3 Financiële vaste activa

	Boekwaarde per 31 december 2018	Mutaties 2019			Boekwaarde per 31 december 2019
		Investerings	Desinves- tingen	Resultaat	
1.3.6 Effecten:					
Overige effecten	1.684.101	-	-	58.984	1.743.085
Totaal	1.684.101	-	-	58.984	1.743.085

De bovengenoemde overige effecten zijn volledig gefinancierd met de private middelen van Stichting Christelijk Primair Onderwijs Noordkwartier

1.5 Vorderingen

	31 december 2019	31 december 2018
1.5.1 Debiteuren	164.383	126.623
1.5.2 Vorderingen OCW	407.790	397.463
De vordering OCW heeft betrekking op de overlopende posten vanuit de personele lumpsum, impulsgebieden en personeels- en arbeidsmarktbeleid.		
1.5.6 Overige overheden	158.256	119.136
1.5.7 Overige vorderingen	3.900	15.150
<i>Overige overlopende activa</i>	<u>105.523</u>	<u>72.085</u>
1.5.8 Overlopende activa	105.523	72.085
Totaal Vorderingen	<u><u>839.852</u></u>	<u><u>730.457</u></u>

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

1.7 Liquide middelen

	31 december 2019	31 december 2018
1.7.1 Kasmiddelen	329	570
1.7.2 Banken	2.232.703	3.057.892
1.7.4 Overig	<u>705</u>	<u>-</u>
	<u><u>2.233.738</u></u>	<u><u>3.058.462</u></u>

2.1 Eigen vermogen

	Boekwaarde per 31 december 2018	Mutaties 2019		Boekwaarde per 31 december 2019
		Bestemming resultaat	Overige mutaties	
2.1.1 Algemene reserve	2.319.317	176.121	-	2.495.438
2.1.2 Bestemmingsreserve publiek	560.893	-	-	560.893
2.1.3 Bestemmingsreserve privaat	1.792.880	25.546	-	1.818.426
	<u>4.673.090</u>	<u>201.667</u>	<u>-</u>	<u>4.874.757</u>

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen.

Toelichting Bestemmingsreserve publiek:

	Boekwaarde per 31 december 2018	Mutaties 2019		Boekwaarde per 31 december 2019
		Bestemming resultaat	Overige mutaties	
Personele reserve	560.893	-	-	560.893
	<u>560.893</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>560.893</u>

2.2 Voorzieningen

	Boekwaarde per 31 december 2018	Mutaties 2019			Boekwaarde per 31 december 2019	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
		Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval			
2.2.1 Personeel	89.735	47.112	31.959-	-	104.888	27.567	77.321
<i>Jubilea</i>	<i>89.735</i>	<i>47.112</i>	<i>31.959-</i>	<i>-</i>	<i>104.888</i>	<i>27.567</i>	<i>77.321</i>
2.2.3 Overige voorzieningen	248.037	-	11.108-	182.433-	54.497	46.550	7.947
<i>Onderhoud</i>	<i>248.037</i>	<i>-</i>	<i>11.108-</i>	<i>182.433-</i>	<i>54.497</i>	<i>46.550</i>	<i>7.947</i>
	<u>337.772</u>	<u>47.112</u>	<u>43.067-</u>	<u>182.433-</u>	<u>159.385</u>	<u>74.117</u>	<u>85.268</u>

2.4 Kortlopende schulden

	31 december 2019	31 december 2018
2.4.3 Crediteuren	216.263	237.002
2.4.7.1 <i>Loonheffing</i>	296.412	298.502
2.4.7.3 <i>Premies sociale verzekeringen</i>	19.413	25.215
2.4.7 Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>315.825</u>	<u>323.716</u>
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen	112.425	93.936
2.4.9 Overige kortlopende schulden	4.612	75.362
2.4.10.5 <i>Overlopende passiva m.b.t. vakantiegeld</i>	264.612	252.820
2.4.10.8 <i>Overlopende passiva algemeen</i>	202.252	183.500
2.4.10.8 <i>Overlopende passiva mbt subsidie Gemeente</i>	44.994	39.991
2.4.10.8 <i>Overlopende passiva mbt subsidie overig</i>	289.500	262.000
2.4.10 Totaal overlopende passiva	<u>801.358</u>	<u>738.311</u>
Totaal kortlopende schulden	<u><u>1.450.483</u></u>	<u><u>1.468.327</u></u>

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

2.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er is een contract met Onderwijsbureau Meppel. Dit contract wordt periodiek verlengd.

Er is m.i.v. 01-01-2015 een contract afgesloten met DVEP voor de levering van elektriciteit voor een jaarbedrag van ca. € 57.180. Het contract loopt tot 31-12-2020

Er is m.i.v. 01-01-2015 een contract afgesloten met Eneco voor de levering van gas voor een jaarbedrag van ca. € 43.854. Het contract loopt tot en met 2020.

Er is m.i.v. 01-01-2015 een contract afgesloten met Brin voor de levering van een onderwijscloud van ca. € 34.411. Het contract loopt tot 30-08-2021

Er is m.i.v. 01-07-2017 een huurcontract afgesloten voor een jaarbedrag van € 15.862. Het betreft de huisvesting van het bestuurskantoor. Het contract loopt tot 01-07-2027.

CBS de Triangel (10HK) is per voor onbepaalde tijd een gebruikersovereenkomst aangegaan met de gemeente voor de huisvesting in het pand Brede School Opwierde. Het jaarbedrag bedraagt € 62.685.

CBS de Citer (06NH) is per voor onbepaalde tijd een gebruikersovereenkomst aangegaan met de gemeente voor de huisvesting in het pand Brede School Olingertil. Het jaarbedrag bedraagt € 52.009.

CBS de Vore (07LU) is per voor onbepaalde tijd een gebruikersovereenkomst aangegaan met de gemeente voor de huisvesting in het pand van Stichting Brede Scholen Delfzijl. Het jaarbedrag bedraagt € 46.689.

In 2019 zijn CBS Wicher Zitsema (04HO), CBS de Roemte (07ZS) en De Klaver (16US) verhuisd naar een multifunctioneel kindcentrum. Hier staat een toekomstige verplichting tegenover. Momenteel wordt nog overleg gevoerd over het beheer en de bijdragen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is in 2019 een voorgenomen besluit genomen om de volgende scholen te fuseren:

Per 01-08-2020 De Borgstee (08AS, Noordkwartier) en de OBS Fiepko Coolman (18LH, Marenland) onder bevoegd gezag van Noordkwartier

Per 01-08-2021 De Windroos (08UN, Noordkwartier) en de Zaaier (11BP, Noordkwartier) onder bevoegd gezag van Noordkwartier

Het coronavirus heeft voor een pandemie gezorgd die ook in Nederland heeft geleid tot een crisis. De crisis heeft over het verslagjaar 2019 geen gevolgen gehad en heeft daarmee geen gevolgen voor de feitelijke situatie op balansdatum. In 2020 hebben overheidsmaatregelen om het virus in te dammen grote gevolgen voor de samenleving. Voor het onderwijs betekent dit dat alle scholen gesloten worden. Voor welke periode is nog niet duidelijk. De sluiting heeft direct gevolgen voor het lesgeven, wat digitaal en op afstand moet plaatsvinden. Op korte termijn is dit in maart 2020 ingericht. Wel vraagt dit veel extra afstemming met de leerlingen, de leerkrachten en de ouders. De gevolgen van het lesgeven op afstand voor de resultaten van het onderwijs op lange termijn zijn op dit moment niet in te schatten. Ook de consequenties voor het personeel rond de verzwarende van de zorgtaak en eventueel uitval door ziekte zijn moeilijk in te schatten. Met de huidige informatie gaan we er vanuit dat de beschikbaarheid van lesmateriaal en digitale ondersteuning voorlopig voldoende beschikbaar is en blijft. Financieel verwachten we geen directe grote gevolgen op de inkomsten en uitgaven van de onderwijsinstelling. Daarmee voorzien we ook geen gevolgen voor de continuïteit van de onderwijsinstelling.

Model G, Overzicht doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking:

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Totaalbedrag toewijzing (€)	Ontvangen in 2019	Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel afgerond
Subsidie lerarenbeurs/studieverlof			9.788	9.788	X	
			<u>9.788</u>	<u>9.788</u>		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2018	Lasten t/m 2018	Stand begin 2019	Ontvangen in 2019	Lasten in 2019	Te verrekenen 31-12-19
N.v.t.			-	-	-	-	-	-	-
Aflopend			<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2018	Lasten t/m 2018	Stand begin 2019	Ontvangen in 2019	Lasten in 2019	Stand ultimo 2019
N.v.t.			-	-	-	-	-	-	-
Doorlopend			<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW	8.625.645	8.216.717	8.128.133
3.1.1.2 Niet geormerkte subsidies	661.576	564.713	573.305
Totaal rijksbijdragen via OCW	9.287.221	8.781.430	8.701.438
3.1.3.3 Rijksbijdragen via samenwerkingsverband	434.493	383.235	379.142
Totaal rijksbijdragen	9.721.714	9.164.665	9.080.580

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies	114.863	4.300	161.392
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	86.225	4.764	113.953
	201.088	9.064	275.345

3.5 Overige baten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3.5.1 Verhuur	8.889	8.267	9.215
3.5.2 Detachering personeel	1.018.465	947.101	846.863
3.5.4 Sponsoring	-	-	175
3.5.5 Ouderbijdragen	56.183	33.810	57.549
3.5.6 Overig	109.189	44.245	70.004
	1.192.726	1.033.423	983.806

4.1 Personele lasten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.1.1.1 <i>Bruto lonen en salarissen</i>	5.938.982	6.036.764	5.707.563
4.1.1.2 <i>Sociale lasten</i>	1.068.442	1.086.033	1.074.544
4.1.1.3 <i>Pensioenlasten</i>	969.392	985.353	771.595
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenen	7.976.815	8.108.150	7.553.702
4.1.2.1 <i>Dotaties personele voorzieningen</i>	47.112	8.000	13.989
4.1.2.2 <i>Personeel niet in loondienst</i>	752.799	608.425	601.107
4.1.2.3 <i>Overig</i>	236.442	298.876	205.242
4.1.2.4 <i>Scholing/opleiding</i>	123.650	126.499	137.116
4.1.2 Overige personele lasten	1.160.002	1.041.800	957.454
4.1.3 Af: Uitkeringen	75.045-	-	144.563-
	9.061.772	9.149.950	8.366.594

	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)	119	114

4.2 Afschrijvingen

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.2.2.1 Gebouwen	-	11.462	-
4.2.2.2 Inventaris en apparatuur	238.137	364.468	249.594
4.2.2.4 Onderwijsleerpakket	59.833	61.604	57.947
	297.969	437.534	307.541

4.3 Huisvestingslasten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.3.1 Huur	280.456	222.600	248.991
4.3.3 Onderhoud	18.805	17.111	46.968
4.3.4 Water en energie	108.891	92.520	80.959
4.3.5 Schoonmaakkosten	106.897	103.895	105.833
4.3.6 Heffingen	10.392	16.880	15.174
4.3.7 Dotaties overige onderhoudsvoorzieningen	182.433-	19.942	81.718-
4.3.8 Overige huisvestingslasten	21.371	5.398	8.016
	364.379	478.346	424.222

4.4 Overige lasten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	447.992	403.173	376.278
4.4.2.1 <i>Inventaris en apparatuur</i>	5.722	6.620	4.807
4.4.2.2 <i>Leermiddelen</i>	195.304	171.824	207.013
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	201.026	178.444	211.821
4.4.4 Overig	599.728	305.379	431.763
	1.248.745	886.996	1.019.861

Uitsplitsing

4.4.1.1 Honorarium onderzoek jaarrekening	7.946		7.715
Accountantslasten	7.946		7.715

Flynth Audit heeft voor de controle van de jaarrekening een mantelcontract afgesloten met Onderwijsbureau Meppel. Als gevolg hiervan factureert Flynth Audit aan Onderwijsbureau Meppel en niet rechtstreeks aan de afzonderlijke schoolbesturen, welke bij Onderwijsbureau Meppel zijn aangesloten. Onderwijsbureau Meppel brengt voor haar totale dienstverlening aan de afzonderlijke schoolbesturen een all-in vergoeding in rekening. Hierin zijn de kosten voor de controle van de jaarrekening opgenomen. Het bedrag dat in de jaarrekening is toegelicht aangaande de controle van de jaarrekening is gebaseerd op een interne calculatie van het totale budget van Flynth Audit, welke gebaseerd is op de omvang van het schoolbestuur ten opzichte van het totaal.

5 Financiële baten en lasten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
5.1 Rentebaten	20	6.000	-
5.3 Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	58.984	-	1.505
	<u>59.004</u>	<u>6.000</u>	<u>1.505</u>

A.1.7

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteit
Stichting Samenwerkingsverband PO 20-01	Stichting	Groningen	4
Stichting Kindcentrum Appingedam	Stichting	Appingedam	3

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

A.1.8

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren die op Stichting Christelijk Primair Onderwijs Noordkwartier van toepassing is.

Op grond van de WNT regelgeving is de klasseindeling B van toepassing. Bij deze klasseindeling geldt voor 2019 een bezoldigingsmaximum van € 127.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal leerlingen	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	1
Totaal aantal complexiteitspunten	<u>6</u>

1. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

1a. Leidinggevende topfunctionarissen mét dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt (bedragen in €)

Gegevens 2019	W. Drenth																
Functiegegevens	Directeur-Bestuurder																
Aanvang en einde functievervulling 2019	1/1-31/12																
Omvang dienstverband in FTE	1																
Dienstbetrekking?	J																
Bezoldiging																	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	96.043																
Beloningen betaalbaar op termijn	17.534																
<i>Subtotaal</i>	<i>113.577</i>																
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	127.000																
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag																	
Bezoldiging	113.577																
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan																	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling																	
Gegevens 2018																	
Aanvang en einde functievervulling 2018	1/1-31/12																
Omvang dienstverband 2018 in FTE	1																
Dienstbetrekking?	ja																
Bezoldiging																	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	92.627																
Beloningen betaalbaar op termijn	15.446																
<i>Subtotaal</i>	<i>108.073</i>																
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	122.000																
Totaal bezoldiging 2018	108.073																

1c. Toezichhoudende topfunctionarissen (bedragen in C)

Gegevens 2019	J. Anninga	P.B. Boon	K. de Groot	J.W. Hendriksen	G.J. Lomulder										
Funcctiegegevens	Voorzitter	Lid Rvt	Lid Rvt	Lid Rvt	Lid Rvt										
Aanvang en einde functievervulling 2019	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12										
Bezoldiging															
Bezoldiging	7.242	4.675	4.810	4.762	4.962										
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	19.050	12.700	12.700	12.700	12.700										
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag															
Bezoldiging	7.242	4.675	4.810	4.762	4.962										
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan															
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling															

Gegevens 2018

Aanvang en einde functievervulling 2018	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	26/6-31/12										
Bezoldiging	4.887	3.070	3.111	3.035	1.600										
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	18.300	12.200	12.200	12.200	6.250										

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt (bedragen in C)

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband voldaan aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

3. OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bestemming van het resultaat

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

- € 176.121 wordt toegevoegd aan de algemene reserve
- € 25.546 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve privaat

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

Bovenschools management/College van bestuur:

- H. Huberts

Toeziçhthouder:

- J. Anninga

- P.B. Boon

- K. de Groot

- J.W. Hendriksen

- G.J. Lomulder

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	41558
Naam instelling	Stichting Christelijk Primair Onderwijs Noordkwartier
KvK-nummer	2090719
Statutaire zetel	Appingedam
Adres	Professor R.P. Cleveringaplein 3
Postadres	
Postcode	9930 AA
Plaats	Delfzijl
Telefoon	0596-632194
E-mailadres	info@noordkwartier.nl
Website	www.noordkwartier.nl
Contactpersoon	H. Huberts
Telefoon	0596-632397
E-mailadres	h.huberts@noordkwartier.nl

BRIN-nummers	04HO	Wicher Zitsema-School Christelijk Basisonderwijs
	06NH	Christelijke Basisschool De Citer
	07LU	Christelijke Basisschool De Vore
	07ZS	Christelijke Basisschool De Roemte
	08AS	Christelijke Basisschool De Borgstee
	08UN	Christelijke Basisschool De Windroos
	08VQ	Basisschool Farmsumerborg
	10HK	Christelijke Basisschool de Triangel
	11BP	Christelijke Basisschool de Zaaier
	16US	Basisschool de Klaver

Overige gegevens

Controleverklaring

